

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marshall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la **biroul administrației**, (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani.

Programul lui Tisza.

E mare bucuria în Israil: Ceata mamelucilor e veselă și se bucură, că au dat în sfârșit de un cap, care va urni carul statului din loc. Acesta e Tisza István.

După-ce 'și-a înjghebat ministerul, așa cum am publicat în nrul trecut și noi: ministri au depus jurământul înaintea M. Sale, s'a prezentat în casa magnaților Mercuri, ear' Vineri în dietă și în amândouă locurile contele Tisza și-a dezvoltat programul, adecă a arătat cum și în ce fel va lucra și va ocărmi țeara.

Să vedem deci cum voiește Tisza și soții sei să ne ferească!

Mai întâiu a vorbit Tisza despre afacerile militare, arătând după programul militar al liberalilor ce concesiuni s'au făcut în favorul maghiarismului în armată, fără ca să se schimbe limba de comandă.

A vorbit apoi despre economisări cu venitele țării și ca punct de mănecare a accentuat și el, ca toți ministri de mai nainte; *construirea statului național maghiar!*

Cu privire la școale Tisza a spus, că este părtinitor al școalelor confesionale. El nu voiește, ca școalele să fie luate de cătră stat, dar' pretinde ca limba maghiară în ele să se învețe tot mai mult și spiritul maghiar să se înrădăcineze tot mai tare. Adecă aceeaș nisuiță, ca și guvernele de mai nainte.

Tisza pune în vedere și ajutoare din partea statului pentru confesii, ca cu atât mai mult să fie legați de stat preoții și învățătorii.

A mai spus Tisza, că va schimba proiectul privitor la îmbunătățirea lefii deregătorilor, apoi despre afacerea gingașă, a *naționalităților*, a popoarelor nemaghiare a zis următoarele:

«Caracterul național al statului aduce cu sine respectarea dreptului, și îngăduința față cu concetățenii nemaghiari ai patriei. Nu putem șterge faptul, că aproape jumătate din cetățenii țării nu aparțin rasei maghiare, ci altor naționalități. Pe acești cetățeni de limbă străină ai țării, strămoșii nostri i-au primit cu dragoste sinceră între marginile constituției maghiare și i-au învescut cu largi drepturi (?). Politica națională maghiară adevărată și bine pricepută pretinde, ca *drepturile acestea să fie păstrate și respectate și în viitor și cu dragoste frățească să întimpinăm toate acele nisuițe ale concetățenilor nostri de limbă străină, cari nu stau în împotrivire cu punctul de vedere al statului național maghiar și cu întregitatea țării.*

O parte întregitoare a acestei concepțiuni și un interes atât al statului, cât și al naționalităților este *ca statul să procedeze cu deplină strictețe contra acelor agitatori fără suflect, cari se nisuiesc a sdruncina armonia între cetățenii patriei; acești agitatori sunt dușmanii statului și statul trebuie să se apere contra lor, chiar și cu înăsprirea mijloacelor, ce ne stau la dispoziție.* Vom chibsuși asupra măsurilor. Dar' și naționalitățile trebuie să iee poziție față cu tulburătorii păcii, trebuie să tragă granițe tari între ele și între ei (agitatori), fiindcă dragostea frățească ce trebuie scutită, numai atunci se poate

face dacă concetățenii nostri de limbă străină *se vor face resunetul acestui apel cătră ele și dacă vor isgoni din sinul lor elementele netrebnice.*

Aceste le-a accentuat Tisza în vorbirea sa. Ceva deosebit nou nu a spus ce n'ar fi spus și înaintașii sei. El e pentru susținerea școalelor confesionale, recunoaște că în Ungaria sunt și popoare nemaghiare, dar' în colo firul roșu al vorbirii și astfel și al ocărmuirii lui este și va fi: maghiarizare și lățirea spiritului mag iar!

*

După-ce Vineri 'și-a ținut vorbirea Tisza, Sâmbătă dieta a ales de president în locul lui Apponyi, care a abzis pe Perczel, ear' de vice-president în locul lui Tallián, care acim e ministru, a ales pe Jakabffy. Săptămâna aceasta să discută programul dezvoltat de Tisza. Opoziția din dietă face și acum împotrivire, ia peste picior și huiduiește pe Tisza și pe prietini lui, obstrucția, să vede, că se va continua. Ungurii nu sunt mulțumiți cu ceea-ce au primit cu privire la armată.

Asentarea. Isbutind Tisza a alcătuit minister, în cercurile guvernamentale să crede, că s'a vota numărul cerut de răgute și așa să va ținea asentarea încă anul acesta. Noul ministru de honvezi Nyiri a și trimis viceșpanilor indrumarea, ca în comitate să se facă toate pregătirile, așa că în 23 l. c. să se poată începe asentarea și în 25 Dec. să se sfârșească.

Feciorii deci vor veni acuz la asentare.

FOIȚA.

Puterea dragostei.

Piesă țărănească într'un act.

de

Ioachim Pop, învățător.

(Urmare și fine).

SCENA V.

Măriuca. Floarea. Stefan.

Floarea: (fuge cătră ușă) Stefane! Stefane!... lasă pe copil să bage boii în grajd și vino în casă!

Stefan: (spăriat) No dar' ce-i, doar' nu s'o fi întâmplat ceva?

Floarea: Până acum nu s'a întâmplat nimic dar' auzi tu mirozenii! Ionel a fost mai dinea-ori aici și o nebunește pe asta să meargă cu el în Balcani cu oile peste vară.

Sglobia asta nu s'ar îmbia mult; e și-retică biata. Ba ce e mai mult, zice că a veni să o ceară.

Stefan: Ei, așa s tinerii, multe zic, dar' puține fac. Doar' chiar nu 'și-ar prinde ea firea cu Ionel că nu-'s de o pănură!

Floarea: Chiar vorbele acestea i-le-am ceterat și eu Măriuchii. Că doar' e și rușine la om a sta cu el de vorbă. Frumos nefrumos dar' nu-'i din neam și e sêrac. De s'ar întâmpla să vină el aci 'ți-l'aș spovedi eu... (cătră Măriuca) Ca să nu te aple aci te du în ceea chilie! (Măriuca pleacă)

Stefan: Tu nu veni în casă de loc! L'as c'om isprăvi noi!

Măriuca: (mergând) Mai curând am să isprăvesc eu, numai să-'l aducă D zeu!

Stefan: 'Ți-am spus să mergi! Aici nu tu ho'ărești.

Măriuca: Ba eu și el. (dispare)

Stefan: Asta a nebunit de tot de dragostea lui, trebuie să-i despărțim de voim să nu ne facă de rușine... Parecă aud ușa!

SCENA VI.

Stefan. Floarea. Ionel.

Ionel: (bate în ușă.)

Stefan: Vino!

Ionel: Bună ziua la d-voastră!

Stefan: Sănătate bună!

Floarea: Treci și șezi la noi!

Ionel: Mulțumesc frumos, nu-'s ostenit. (șede)

Stefan: N'o da ce vânturi te-a adus pe la noi.

Ionel: Vânturi bune. Eată v' spun! Eu mă iubesc cu Măriuca d-voastră, de aceea ne-am hotărît ca să trăim unul pentru altul Am venit ca să o cer de nevastă.

Floarea: (Iși frământă mâinile și de mânie nu poate grăi nimic.)

Stefan: De nevastă! Eu nu știu nimic de asta. Noi n'avem fată de seama ta; nici nu o mărităm curând.

Floarea: Fata noastră încă-'i tină!

Ionel: A-'și dori să știu că învoiți-v' sau nu!

Stefan. Floarea: Ca Măriuca să fie nevasta ta nu se poate! Cautăți de seama ta 'și-'i dă pace; poți merge!

Măriuca: (ese) Nu merge Ionel; eu voi fi a ta!

Procese de presă. Mercuri, în 11 l. c. s'au pertractat la juriul de presă din Cluj două procese de presă.

Unul a fost intentat dlui Silvestru Moldovan, redactorul foaiei noastre, proces de agitație pentru o adresă de salutare a »Asociației« studenților din București reprodușă în »Tribuna« prin Februarie c. din privilegiul osândirii acestui organ. Dl Silvestru Moldovan a fost osândit la o pedeapsă de 500 cor. și spesele de proces.

Al doilea proces s'a făcut foaiei »Libertatea« tot pentru agitație și preamăririi. Redactorul răspunzător, dl Valer Ioanovi ci a fost osândit la 5 luni temniță ordinară și spesele de proces.

Osândeale s'au recurat la Curie. Apărător a fost vrednicul avocat tiner din Turda, dl Dr. Valer Moldovan, care a ținut vorbiri de apărare strălucite.

— Nu numai noi Români, ci și Slovaci sânt prigonți pe terenul politic. Ziarului »Narodnie Noviny« i-s'a făcut proces de presă pentru un articol publicat în Iulie și care se zice, că ar fi anti-patriotic. Autorul este scriitorul Strobl din T.-Sân-Mărtin.

Manifestul Cehilor. Partidul Cehilor tineri al bătrânilor și agrarii au făcut împreună un program de muncă, care l-au adresat poporului ceh cu un manifest. Partidele între altele recomandă ținerea la olaltă a tuturor Cehilor, cer folosirea limbii cehe în armată și zic, că vor lupta pentru-ca statul habsburgic să se facă un stat pe base federative.

Convocarea delegațiilor. Din Viena se anunță, că dacă lucrările parlamentului unguesc vor merge în regulă, delegațiile vor fi convocate pe 15 Dec. c.

† Zaharie Boiu.

Unul din cei mai valoroși bărbați, ce-i are clerul nostru gr.-or. român, Zaharie Boiu, și-a dat obștescul sfârșit, Vineri, în 6 Noemvrie c. în vârstă de 70 ani.

Zaharie Boiu a servit bisericii sale cu sîrguință și credință preste 40 ani, lucrând cu destoinicie pentru înaintarea

bisericii și neamului. El a îmbogățit literatura noastră cu mai multe scrieri de valoare, pentru cari Academia rom. din București l-a numit membru corespondent al său.

Cu moartea lui Zaharie Boiu s'a împușinat earăș cu unul ceata bărbaților nostri fruntași și de valoare.

Date din viață.

Eată datele mai însemnate din viața lui:

Botu Zaharie, scriitoriu rom., membru coresp. al Acad. rom., n. 4 Martie 1834 în Sighișoara. După absolvirea studiilor gimn. a fost învățator în Săcele, ear' în 1855 a intrat la teologia din Sibiu, unde după absolvire a funcționat 2 ani ca profesor de pedagogie. De aici s'a dus la Lipsca și a studiat filosofia, ear' în 1861 a fost numit profesor definitiv la seminariul din Sibiu, unde a redactat în 1863—5 »Telegraful Român«. La 1864 a fost ales ca primul paroch român în cetatea Sibiului, 1870 asesor consistorial ord., ear' 1867 a fost chirotesit protopresbiter. Scrieri: »Sunete și resunete«, colecțiune de poesii; »Abecedariu«, 1862, care a ajuns 14 edițiuni, cum și o »Manuducere« pentru p. II 1875; »Elemente de Istorie și Geografie«, »Istoria naturei« și »Fisica«; »Casa română«, disertație, 1874; »Cuvântări festive la diferite ocațiuni«; »Cuvântări funebre și memoriale«, 1889; »Academia rom.«. disertație, 1891, 1891-95 a redactat »Transilvania«: organul Asociațiunii, al cărei I. secretar a fost 1891—95. A tradus în limba germ.: »Istoria bis. naționale rom.«. și »Dreptul canonic«, de Șaguna; »Memorandul conferenței naționale din 1881«. Locul de frunte întră scrierile sale îl ocupă însă colecțiunea de predce și cuvântări funebre »Semințe din agrul lui Christos«, în trei tomuri și un adaus de texte biblice pentru cuvântări funebre, *premiat de Academia română* în sesiunea de primăvară din anul 1900.

Neurolog.

Familia răposatului a dat următorul anunț de moarte:

Subscriții cu inima sfâșiată de durere enunță tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților că preaiubitul și preavrednicul nostru soț și tată

ZAHARIA BOIU,

protopresbiter, asesor consistorial i. p., membru al Consistorului metropolitan, membru coresp. al Academiei române, membru în reprezentanța orașului și comitatului Sibiu, fost primul paroch ortodox în Sibiu-cetate, etc. etc.,

azi, Vineri, în 6 Noemvrie st. n., orele 6 dimineața, a adormit în Domnul împertășit cu sfințele taine, în anul 70-lea al etății și 41 al fericitei căsătorii.

Rămășițele pămentești ale scumpului defunct în Domnul, se vor strămuta dela casa lui proprie, str. Măcelarilor nr. 21, Duminecă, în 8 Noemvrie st. n. la 2 ore d. a., în biserica din suburbiul Iosefin, unde se vor face ritualele prescise, și apoi se vor astruca în cimiterul aceleiași biserici spre vecinică odihnă.

In vezi amintirea lui!

Sibiu, 6 Noemvrie st. n 1903.

Calope Bolu n. Demian,

soție.

Dr. Romul și soț. Lilian,

Ioan Baptist,

Olimpiu și soția Ana,

Anastasio,

fii și nurori,

Condolente.

Vineri dimineața s'au arborat, în semn de jale, steag negru la reședință metrop. și consistor, apoi la tipografia archid. și la »Reuniunea sodalilor rom.«. la care răposatul a fost membru Familiei au condolat Escel. Sa Metropolitan și corporațiuni și reununi din loc, ear' pe cale telegrafică și-au exprimat durerea o mare mulțime, între cari amintim pe episc. Popea, dl. Al. Mocsonyi, Academia română, archimandriții Hamsea și Mustea, mai mulți protopopi etc. Asemenea a fost acoperit sicriul cu cumuni, depuse de cătră corporațiuni și singuratici.

Înmormântarea.

După cum se vestise prin necrolog, înmormântarea s'a început la două ore la casa răposatului, de unde a plecat conductul spre suburbiul iosefin. O mare mulțime de oameni a petrecut pe răposatul la locașul vrednic, tot ce are Sibiul fruntași, Români și streini; corporațiunile streine au fost represen-

Stefan: Ce 'ți-am spus?! Carăte afară; aci noi hotărîm!

Măriuca: Voiu vedea eu! (iasă pe altă ușă)

Floarea: Să te duci dela Balcani dincolo și Măriuca tot n'o fi a ta! Ai înțeles?

Ionel: Atunci rămas bun! Voi vedea eu ce oi face. (pornește pe ușă, pe care a ieșit Măriuca).

Stefan: D zeu te ducă în pace! Bine c'am scăpat; știu, că altul nu 'm'i-a călca pragul. 'I o spusei verde.

Floarea: Nerușinat! Dacă mai cu-teza să zică ceva, îi arătam ușă.

SCENA VII

Gavrilă. Floarea. Stefan.

Gavrilă: (strigă din răspuțeri de-afară) Bade Stefane! Bade Stefane! Lele Floare!

Floarea, Stefan: (fugind cătră ușă) Ce-i ce-i, ai nebunit de strigi așa?

Gavrilă: Măriuca a fugit cu Ionel.

Floarea, Stefan: Vai, unde? Incătră?

Gavrilă: Pe drumul cătră stâna din vale.

Floarea: Vai de noi! Mergem! (fug)

Gavrilă: Fug bieții de ei dar' înzădar; dragostea e dragoste și pace.

Doar' scris e că va lăsa fiul pe tatăl seu și pe mamă-sa și s'a lipi de muiera sa...

Ș'apoi la ce să le strice dragostea? Doar' Ionel nu-i fecior sdravên și frumos? Apoi dacă 'i sêrac el, sânt bogăți d-lor. Așa a lăsat D zeu bogat cu sărac.

'Mi-a spus mie Măriuca că așa va face dar' n'am spus-o la părinți... la ce să stric dragostea... Vai, merg să adăp vitele, că de or da peste mine că-s tot în casă, cum sânt cătrăniți, e vai de capul meu. (pleacă)

SCENA VIII.

Preotul. Stefan. Floarea. In urmă Ionel, Măriuca, fete feciori,

Preotul: Așa, așa bade Stefane, așa 'i dragostea bat-o pârdaľnicu s'o bată. D-ta dă le pace; chiamă 'i acasă și-'i cunună, că-s ai d-tale. Apoi căsătoria numai din dragoste să poarte forma; fundamentul căsătoriei e iubirea curată, zice dl nostru Isus Christos.

Stefan: Cu greu se va întempla asta. 'M au stricat toată voia; m'au făcut de rușine la întreagă lumea. Nu pot să-'i iert!

Preotul: Bade Stefane! Noi sântem oameni pămănteni, greșim tot minutul unul

altuia, ba chiar și lui D-zeu, celuia dela care avem binele. Apoi D-zeu numai așa ne va ierta dacă și noi vom ierta unul altuia. Așa cred, d-ta știi »Tatăl nostru«.

Stefan: Știi sfinția ta.

Preotul: Dacă-'l știi nu-'l pricepi. S'au zi 'l!

Stefan: »Tatăl nostru carele ești în ceriuri, sfințească numele tău, vină împărăția ta; fie voia ta, precum în cer așa și pe pământ. Pănea noastră cea de toate zilele dăni-o nouă astăzi și ne iartă nouă păcatele noastre, precum iertăm și noi greșiților nostri, și nu ne duce pe noi în ispită ci ne mântuiește de cel rău. Că a ta este... etc.

Preotul: Bine, ved că 'l știi; dar' ce ai zis?

Stefan: Știu da »Tatăl nostru«.

Preotul: Știu și eu că »Tatăl nostru« 'l-ai zis, dar' nu-'l pricepi. Ai zis în el: »și ne iartă nouă păcatele noastre, precum iertăm și noi greșiților nostri«. Așadar' precum noi vom ierta greșiților nostri, așa ne iartă D-zeu și pe noi. Dacă noi nu vom ierta celor-ce

tate prin delegați. Asemenea a fost mulți și dela țară ținem a aminti, că elevi seminariali au luat parte corporativ, asemenea »Reuniunea sodalilor români din Sibiu«. cu drapelul cernit al Reuniunii și sub conducerea presidentului ei, dl *Vic. Tordășianu*. Sosind conductul la biserică, s'a făcut frumosul serviciu prescriș pentru înmormântarea preoților, apoi dl asesor Nic. Ivan a rostit o dureroasă predică, plină de învățături.

După terminarea serviciului rămășițele pământești ale răposatului au fost redade pământului.

DIN LUME.

Reformele în Macedonia.

Am amintit, că Austro-Ungaria și Rusia au dat o notă Turciei, în care arată ce reforme sînt de lipsă în Macedonia și cer, că aceste se se introducă. La nota aceasta guvernul turcesc a dat repuns în doi peri, din care se vede, că nu prea vrea să introducă reformele. Unele puncte ale notei le respinge Turcia și zice, că ea a făcut atâtea reforme, câte 'i-au permis împrejurările.

Acest răspuns nu a mulțumit puterile și trimișii lor din Constantinopol vor cere alt răspuns, mai hotărît.

Un nou stat.

Intre America de mează noapte și de mează zi, unde mările se despart prin o îngustime de pământ, s'a proclamat zilele aceste de neatârnat statul Panama. Acest stat a fost în legătură cu Columbia, dar acum s'a despărțit de ea. Statele-Unite au și recunoscut noul stat, care are preste 250. mii locuitori. Proclamarea neatârării statului Panama și în legătură cu facerea canalului de acelaș nume, care îl începuse Lesseps și soții lui.

Din Sârbia.

Din Belgrad au venit săptămîna aceasta știri, că regele Petru ar voi să abdică. Se zice, că aceasta ar fi dorința unor oficeri înalți. Anume moștenitorul de tron fiind minorean ar trebui ca cărma să o ducă o regentă, alcătuită din mai mulți fruntași, cari ar avea atunci puterea și ar trage mari foloase.

Știrile acestea nu sînt sigure.

nouă ne greșesc, nici D-zeu nu ne va ierta de oare ce noi o cerem aceea dela bunul Dumnezeu.

Vezi dar' că trebuie să ierți și d-ta, că ești dator să ierți, altcum d-ta îți cei osânda

Stefan: Așa e d-le părinte, trebuie să iert; n'am ce face dacă D zeu așa poruncește. Fie voia lui totdeauna! Îți sêrut mâna. (i sărntă mâna).

Floarea: Și eu.

Preotul: Dacă promiteți că-i iertați îndată vii prezentez, că auzind despre lucrul acesta le-am ieșit înainte și 'i-am dus la mine; le-am zis apoi să vină îndărătul meu la casa lor părintească crezând, că d voastre sînteți oameni cu inimă și 'i veți ierta (mergînd cătră ușă zice:)

Veniți filor! (ei intră) Eată'i, ca părinți le dați binecuvîntarea.

(Ei cad în genunchi, sărută mâinile părinților și a preotului. Preotul strigă: să trăească și atunci se ivesc o mulțime de fete și feciori și încep cu toții a cânta și juca).

(cortina cade)

Știri mărante.

»Național Ztg«. din Berlin scrie că guvernul Germaniei va propune parlamentului sporirea flotei germane de războiu, cu mai multe vapoare.

Din Aden se vestește, că Englezii s'au hotărît a purcede cu toată puterea împotriva Negrilor din Somali, cu cari se hărțuiesc de mai mult. Englezii sînt ajutorați de Italiani și Abesinieni.

Regele Spaniei sosește în Lisabon (Portugalia) în 19 l. c. și rămîne acolo până în 24 l. c. Visita aceasta e însemnată pentru cele două națiuni surori, Spanioli și Portughezi.

Guvernul chinez a provocat pe vicregi și guvernatori să adune bani și soldați. Aceasta măsură stă în legătură cu o ciocnire cu Rusia.

Sultanul din Maroco a oprit Europeanii să meargă în capitala lui, în Fez. Numai consulului francez îi este ertat. Aceasta măsură a produs nemulțumire între Europeanii din Marocco.

Dela Români din America.

Timpu! grele.

Cu acest titlu ne trimite fratele I. Câlția din Șona următoarea scrisoare de interes:

Wallaceton, 11 Oct. n. 1903.

Fraților!

Știu bine că stările de prin ținuturile noastre sînt grele așa, că unii dintre țeranii noștri ne mai putîndu o încurca cu neajunsurile se îndreptează plini de speranță cătră America

v'o trimit aci, așa cum au apărut în o foaie engleză.

Pe lângă acestea am spus, că multă lume umblă fără de lucru și știrile ce le avem de prin epistole ce ne vin din Ardeal, Bănat și Ungaria spun, că zeci de zeci de oameni se pregătesc a pleca la America. Și eu par'că mă înfierez când știu, că cel mai deștept țeran de-ai noștri aci necunoscînd limba e cel mai din urmă și pe lângă acestea neavînd lucru, e cel mai nenorocit. Ce să facă? unde să se ducă? Poate că mai are și bani de-a putea călători mai departe, dar' unde? și apoi poate fi el sigur, că acolo unde merge capătă lucru sau numai 'și a cheltuit banii cu trenul? A șeada pe loc încă nu mai poate, căci pe fiecare zi mîncarea și dormitul se urcă aproape 1 fl. Ce să face el atunci când a cheltuit și ce 'i-a mai rămas de-acasă. Așadar' după semnele de-acum ar fi foarte potrivit ca să se mai astîmpere puțin lumea cu plecarea la America. Unii dintre țeranii noștri pleacă cu devisa: »Doar' eu știu ce e străinătatea, căci tot în străini am trăit doar' eu știu ce e munca, căci tot cu munca am trăit«. E drept zic și eu, că numai cine a ajuns în America știe și ce-i străinătatea și munca.

Dacă ar munci omul acasă așa precum muncește aci, sigur că și acolo ar ajunge la bunăstare sau dacă e la bunăstare nu ar ajunge în sărăcie. Dar' aci vorbind mai scurt, pe acasă iarna ai noștri zic, că n'au de lucru și neavînd de lucru pleacă până la cărcimă să mai »povestească«, acolo întîlnind prietini buni nu pot »povesti« cu mîna goală ci încep a se »cinsti« și cele mai multe neajunsuri ale unora vin din »poveste și din cîste«.

În viitor vè descriu mai bine stările de-aci.

Ioan Câlția,
din Șona.

Retragerea dlui Mocsonyi.

Iubiții noștri cetitori își vor aducea aminte cu câtă însuflețire a fost ales acum doi ani, de president al »Asociațiunii« ilustrul nostru bărbat dl Dr. Alex. Mocsonyi. Insuflețirea și bucuria a fost mare, căci persoana

dlui Mocsonyi era o chizeșie mai mult, că »Asociațiunea« va înainta tot mai tare.

Dar' după un timp atît de scurt, dl Mocsonyi se retrage dela postul seu. Aceasta a făcut-o cunoscută comitetului central al »Asociației« prin o scrisoare în care arată, că se retrage din pricină, că nu e sănătos și totodată, împreună cu ilustrul său vîr, dl Zeno Mocsonyi, dăruiește casei naționale 24 mii de cor. Acesta e al doilea dar frumos al dlui Mocsonyi, dînd dînsul, cum știm pentru catedrala din Sibiu 60 mii cor.

Din prilegiul abdicării dlui Alexandru Mocsonyi de president al »Asociațiunii« dl Nicolau Ivan, asesor. cons. și membru în comitetul »Asociațiunii« a scris un frumos articol în »Tel. rom.« despre dl Mocsonyi, în care, amintind de cele două daruri frumoase scrie următoarele:

»Pe când Domnul Mocsonyi face aceste daruri este numai în consonanță cu trecutul seu, dar' mai ales cu clasică vorbire ținută la Rășinari în 1898 — în amintirea marelui Andreiu, la festivitatea iubileului de 25 ani dela moartea acestui bărbat providențial al nostru.

Din Macedonia.

Întrarea trupelor turcești în Salonic.

Anul trecut lucrurile mergeau foarte bine, așa că în ori ce părți se începeau numai lucrări nouă și omul străin ajuns aci în America totuși putea să-și afle un lucru în ori-ce loc. Foile americane în anul trecut aduceau într'una știri, că se caută atîția și atîția lucrători în minele de cărbuni și atîtea sute de oameni la drumurile ferate, și nici nu am scris, și nici n'am socotit eu atunci că e rău a veni cineva în America, fiindcă ori-și-cum omul totuși putea ca să-și câștige ceva.

Am văzut oameni, care nu aveau lucru și în anul trecut, dar' aceea ce astăzi vîd pe aicea e mai îngrijitor. Sînt acum aici oameni, care stau în loc cât e draga de zi de lungă, își frămîntă inima cu necazul neavînd lucru, și nu mai știu nici în ce parte să mai pornească ca să-și caute, căci acum și epistolele ce corespondau anul trecut ai noștri de aci, și-au schimbat rostul.

Anul trecut dacă ai fi primit o epistolă de undeva dela un prietin era sigur că cam așa suna: »Prietine, dacă n'ai lucru acolo s'au dacă nu-ți convine, vino la mine, aci vei căpăta«. Ear' acum: »Prietine nu a-și putea căpăta și eu lucru acolo unde ești tu, că aici e rău?«

Așa acum foile de aicea încep a aduce știri mai rele din multe părți așa, că în săptămîna trecută vine știrea că în »Philadelphia« numai în un oraș, au rămas fără lucru 15 sute de oameni, alte știri de mai înainte nu le mai înșir pe toate, decât aceasta mai nouă

Nimenea până atunci nu a marcat mai corect ideia bisericei naționale și însemnătatea ei, ca însuși Dr. *Mocsonyi* care ne-a spus la acea ocazie solemnă și festivă, că: »Biserica națională este partea integrantă, indisolubilă a românismului genuin«.

Nimenea nu a susținut cu mai multă competență decât el, că »biserica română și poporul român de când sunt una se simt, și durerile și bucuriile lor pururea împreună le simt«.

Nimenea nu a propovedit mai cu tărie de cât el, că »biserica națională, a fost, este, și va rămânea de în veci condițiunea de viață a poporului român«, cuvinte de aur, cari vor rămâne înscrise în inimile noastre până ce va mai trăi suflare românească pe acest pământ.

Și earăși nimenea, ca el — nu a spus — că: »Gratitudinea către binefăcătorul Șaguna vom dovedi-o prin fapte, lucrând inspirați de al lui spirit pentru întărirea, prosperarea și înflorirea bisericei naționale«.

Și spusele le-a încoronat cu faptul, că întregă viața a lucrat spre binele bisericei sale, ear' în momentul ce a văzut, că în centrul metropoliei ortodoxe se ridică un altariu, dela care se propovedim vederile lui, el a fost primul, care s'a grăbit să jertfească pe acest altariu cea mai însemnată jertfă, ca pomenit să fie din generație în generație numele lui.

Asemenea exemplu a dat și la ridicarea casei naționale.

Două monumente se ridică în Sibiu în acești ani, și amândouă vor vesti în veci, că Românii au avut bărbați vrednici, și că cel mai vrednic între ei a fost Dr. *Alexandru Mocsonyi*, acel *Mocsonyi*, care în cuvântul seu dela Lugoj, cu ocaziunea adunării generale ținută în 1896, a susținut în fața tendențelor ce se manifestă pentru desnaționalizarea noastră, că »pentru un popor luptă mai nobilă decât lupta pentru cultura sa proprie nici că s'ar pute înclîpui« deci »Asociațiunea« trecând peste granițele Ardealului »s'a desbrăcat de caracterul provincial, a proclamat principiul solidarității naționale pe terenul cultural, și a dărîmat zidul de despărțire între frații de același neam, setoși de aceeași cultură«.

Tot atunci domnul *Mocsonyi* a făcut apel la poporul român, să se inspire de bunul seu geniu, și inteligența să țină neclintit, ca la o dogmă neresturnabilă, la convingerea, că cultura poporului nostru are să fie națională creștină și patriotică, și atunci afară de frica Domnului »altă frică să nu cunoască«.

„Călimdarul Poporului“ pe 1904.

— Ilustrațiile Călimdarului. —

Am amintit, că »Călimdarul Poporului« pe 1904, pe lângă cuprinsul interesant, e împodobit cu frumoase ilustrații:

Eată ilustrațiile:

Două frumoase porturi naționale de bărbați și femei cari încadrează articolul »Fii mândru, Române«. Andreiu Bărsan, profesor, Casa »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«. Victor Tordășianu, presidentul Reunirii.

Dr Ioan Rațiu.

Din Macedonia: Intrarea trupelor turcești în Salonic.

Portretul mai multor bărbați europeni, reposați în decursul anului, glumă ilustrată etc.

Dăm din aceste în nrul de azi ilustrația din Macedonia, Intrarea trupelor turcești în Salonic, când se făcuse acolo rescoala Bulgarilor și mare vărsare de sânge.

»Călimdarul Poporului« este cel mai frumos și mai ieftin călimdar românesc. Costă 40 bani și porto 6 bani.

SCRISORI.

Din Bistra.

— 2 Nov. 1903.

Cu sufletul întristat iau peana în mână spre a vă scrie lucruri vrednice de plâns din marea și frumoasa comună a munților apuseni, *Bistra*, și anume:

Notarul Vasile Tomuța, cunoscut destul de bine publicului din Zarand, de când cu alegerea dlui Truța de deputat, precum și alte fapte; pentru cari în anul trecut, a fost suspendat și pus în cercetare disciplinară, dar' apoi repus ca încâtva să arete recunoștința sa șefului seu vice-comitele comitatului Turd-Arieș, își pune în cap înființarea unei bănci, cu acțiuni cumpărate de comuna Bistra, în jumătate, ear' jumătate de privați, și pusă banca la dispoziția vice-comitelui.

Spre ajungerea scopului, se folosește de nemernicia unor oameni fără judecată, cu deosebire de primarul Iosif Catalina și de Todor Achim visitatorul de morți și cantorul bisericei, cu ei și cu alți nepricepuți se prezintă la vice-comitele, — cu ocaziunea vizitațiunii aceluia prin munți, și-l roagă să esopereze vinderea obligațiunilor de stat și ridicarea și altor bani a comunei Bistra, în scopul înființării unei bănci comunale. Ce promisiuni le va fi dat nu știu; — de atunci însă primarul, cantorul precum și ceilalți membrii a deputațiunii, cu toată ocaziunea spunea poporului, că: să va înființa bancă comună; că: vor plăti numai 7%, nu ca la băncile românești din Câmpeni, Abrud și Bucium, unde iau câte 10—12%, cu un cuvânt de timpuriu se făceau agitațiuni în scopul înființării băncii.

Pe 27 Octomvrie se convoacă reprezentanța comunală la ședință, și între obiectele dela ordinea zilei e și chestiunea băncii.

La 2 ore p. m. a acelei zile se prezintă 4 gendarmi, și se postează în sala de ședință, ceva mai târziu vine protopretorul precum și notarul. Înainte de ședință preotul Romul Marcu ținuse consfătuire cu reprezentanții, și cu toții declară că vor fi solidari cu preotul lor, și propunerile sale le vor sprijini. Ședința începe. Notarul ca președinte, încearcă a detrage cuvântul preotului R. Marcu, resfoește legea, statutul comunal, doar' va afla undeva ceva, cu care să astupe gura vorbitorului, dar' toate înzadar, căci nu-i poate detrage cuvântul. Atunci începe altă apucătură, — își îndreaptă privirea asupra

primarului și celorlalți oameni ai sei, asupra juraților, cărcimarilor etc. aceasta avu efectul dorit; căci propunerea preotului, ca proiectul de statute să nu poată fi obiect de pertractare, până după traducere în limba română și studiarea acelora, — cade cu majoritate de voturi: Ș-ul care dă drept vice-comitelui să represinte comuna în adunările băncii se primește votând pentru el afară de Tomuța, primarul: Iosif Catalina, Todor Achim, cantor; Iosif Bucea, crășnic; jurații satului: Ioan Dura, George Macarie, Todor Țeran, Ioan Ciorea Schiopuț, George Birla, Vasilie Creț și subjucele Ioan Balea; cărcimarii Nicolae Selage și Nicolae Mucea.

I-se cuvine laudă preotului Romul Marcu, pentru apărarea intereselor comunei, asemenea reprezentanților Petru Gligor, învățator; Petru Risteni a Doni, Bucea Dumitru și George Risteni a Petrușii pentru ținuta lor.

In contra acestei hotărîri s'a făcut recurs, care se va și înainta la timpul seu,

X.

Indurați-Vă spre săracii noștri.

„Mila dată săracilor te curăță de păcate, îți câștigă îndurare și viață vecinică“.

Inscripția pe icoana Maicei Domnului, ce atîrnă de-asupra lădiței cu crucerii săracilor, în localul »Reuniunii sodalilor rom. din Sibiu«.

In conformitate cu hotărîrea luată de subsemnatul »Despărțământ femeiesc întregitor al »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, alcătuit din femeile noastre, ce stau aproape de clasa meseriașilor noștri și cu scop de a ajuta Reuniunea în afacerile ei, închinată binelui obștesc, apelăm la inimile generoase și le rugăm să binevoiască a dărui bani, vestimente și alimente, ce să se împartă în ajunul Nașterii Domnului între săracii noștri (învățăcei, școlari, bărbați și femei, scăpătați).

Ne găsim în preajma zilelor, în cari săracul ca și bogatul, caută să-și încălzească sufletul și corpul.

Cei pe cari Dumnezeu, povățuitorul a toate, V'a binecuvântat din belșugul său, dați puțință și celor lipsiți ca cel puțin în zilele de bucurie ale nașterii Mântuitorului nostru, să preamărească pe Creatorul și făpturile sale.

Impărțirea darurilor se va face cu mare solemnitate sub binevoitorul protectorat al patroneselor despărțământului nostru, stimabilele doamne Minerva Dr. Brote, Ana Dr. Moga și Elisaveta Bugarsky.

Darurile benevole să se trimită la adresa »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«.

Lacrămile vărsate de săracii noștri servească drept cea mai înaltă răsplată pentru toți aceia, cari posibilă ne fac împlinirea acestei datorințe bine plăcute și oamenilor și lui Dumnezeu.

Din ședința »Despărțământului femeiesc întregitor al »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, ținută la 4 Noe. vrie n. 1904.

Elisabeta Poponea, Ioan Apolzan,
presidentă. notar.

Presidentul Reuniunii sodalilor:

Vic. Tordășianu,
bărbat de încredere.

PARTEA ECONOMICĂ.

Iernatul stupilor.

Deodată cu sosirea toamnei încep și albinele a nu mai lucra cu aceeași diligență ca peste vară. Aceea, ce mai pot aduna de ici-colea de prin apropiere, abia le ajunge pentru trebuințele de peste zi. Clocitul încă tot scade din zi în zi. Albinele se pregătesc de iarnă. Stuparul practic trebuie să le ajute la aceasta.

Mai înainte de toate stuparul practic trebuie să viziteze stup de stup, că are fiecare miere de ajuns, ear' de cumva nu ar avea de ajuns, trebuie să le dea din mierea adunată peste vară. Aceasta trebuie să se facă de regulă seara, când sunt în liniște, ca să nu le prea conturbe. Cu prilejul acela trebuie bine să îngrijească, ca să nu curgă din aceea pe padiment sau prin urdinis, de oare-ce în asemenea cazuri s'ar putea da de ansă ca anumite albine să devină răpitoare.

Matca din fiecare stup trebuie bine examinată încă de pe toamnă, că oare poate ea corespunde recerînțelor din stup, sau că trebuie înlocuită cu alta tinără. Aceasta însă se poate face de regulă numai în coșnițele de scânduri, despre cari și e vorba în scrierea aceasta. La cas când vedem, că aceea nu mai poate corespunde recerînțelor din stup, o depărtăm și apoi o înlocuim cu alta tinără, ear' de cumva vedem, că stupul e cam slăbuț și nu se poate susține, îl împreună cu altul. Impreunarea stupilor se face în modul următor:

Din consemnarea, ce fiecare stupar trebuie să o poartă despre stupii sei, se poate constata, că în fiecare stup, ce fel de matcă stăpânește. Acolo, unde constatăm, că matca e bătrână sau cu oare-care scădere, o prindem și nimicim, ear' stupului astfel rămas serac îi aducem din alt stup o matcă tinără, la care slobozim apoi albinele, ca să se împretinească și familiarizează cu ea.

Impreunarea stupilor se poate face în modul următor: Luăm adecă despărțământul de-asupra sau cel de miere dela stupul, pe care voim să-l împreună-

năm, ear' albinele le măturăm pe seară cu o peană în urdinișul din jos, apoi așezăm de-asupra aceleia niște faguri de miere, sau apă de zahăr, în cari se trag apoi albinele peste noapte și din despărțământul de clocit. Dimineața depărtăm despărțământul cel din jos dela locul seu, dar' pe cel deasupra îl punem pe stupul acela, cu care voim să-l împreună.

Stup de sine stătător peste iarnă nu trebuie să se lase decât acela, care are cel puțin 4—5 rame pline cu miere, ear' pentru stupi mai mari se recere une-ori chiar și de două-ori atâta.

Coșnițele încă trebuie bine examinate de pe toamnă, că oare nu au anumite crepături sau spărturi prin ele și dacă vedem de acelea, le astupăm fără amânare.

După acestea luăm căpacul despărțământului de miere ramă după ramă și măturând albinele în urdiniș, acoperim gratia de trecere sau despărțământul de clocit cu anumite scânduri, prin cari adecă să nu poată străbate frigul. Înainte de a o face aceasta, așezăm în despărțământele de clocit de pe margine câte o ramă cu faguri fără de miere. După acestea se așează ramele de clocit, apoi cele umplute numai în parte cu miere, ear' în rëndul deasupra se așează numai cele umplute de tot cu miere. Când toate acestea sunt așezate în regulă, punem și fereastra, pe care o împingem până lângă rame, ear' locul rămas gol între fereastră și acoperișul scândurei îl umplem cu mușchiu sau fășii de hârtie.

În coșnițele astfel așezate se simt apoi foarte bine și albinele și chiar și ele se mai pregătesc după aceea în câțva de iarnă, astupând toate crepăturile de pe dinlăuntru cu un fel de materie lipicioasă, pe care o adună de pe foile unor anumiți arbori. Din Sept. încolo, stuparului nu-i mai este iertat să desfacă ramele din coșniță. Urdinișul încă trebuie strimțat de așa, ca se nu poată urdina prin acela decât o singură albină. Aceasta măsură trebuie luată din acel punct de vedere, ca se nu poată pătrunde prin urdiniș șoareci, cloțani sau alți dușmani de ai albinelor. Peste

iarnă și urdinișul se poate astupa de tot, dacă coșnița are ventilator pentru premenirea aerului.

De odată cu înăsprirea timpului, stuparul trebuie să îngrijască, ca chiar și părțile acelea de coșniță, cari nu sunt ocupate de albine, precum sunt: ramele, ferestrele, acoperișele și altele se fie împlojite cu fân sau paie, dacă stau afară în stupină, ca să nu crepe sau să se strimbe de gerul cel mare.

Cea dintâiu recerînță pentru stupi peste iarnă este liniștea. De aceea stuparul trebuie să se facă cu deosebită luare aminte în jurul stupinei, ca se nu conturbe aceea liniște nici om nici animal. Șoarecii, țiclenii, gheunoile și alte paseri, dacă se pot furișa în stupină, încă pot conturba liniștea albinelor.

Stuparul practic trebuie să se mai îngrijască și de aceea, ca dacă cumva coșnițele sunt prea espuse vânturilor, să le apere cu un părete de scânduri, sau alt obiect de apărare de oare-ce s'a constatat, că vântul de cele mai multe ori, le neliniștește mai rău, ca un frig domol de 15 grade.

Înainte de stupinei e tare de recomandat, ca pe timpul de iarnă să se curăță zăpada și să se aștearnă cu pleavă sau paie, ca albinele cari ies pe la amezzi și pe timpul mai moale să nu cadă pe zăpadă, unde ar putea să degere, ci pe un loc ceva mai moale, de unde eară să se poată scula.

Zăpada ce ar căde pe coșnițe nu e stricăcioasă, fiindcă împedecă oare-cum străbaterea frigului și a vântului înlăuntru coșniței. Este însă stricăcioasă atunci când se topește, de oare-ce într'un asemenea caz umezala poate să pătrundă și la fagurii dinlăuntru, pe cari apoi îi face de să mucelesc. Mucezala e tare stricăcioasă stupilor. De aceea trebuie îngrijit, ca ea să se nu poată pătrunde nici de deasupra, nici de desupt în coșniță.

Pe timpul mai domol, albinele ies și iarna din stup de se mai curățesc. Atunci trebuie să se mai uite din când în când stuparul și înlăuntru coșnițelor și să se convingă, că oare mai au albinele apă, care li-se așează dedesupt într'un anumit vas și care le este de

Spusu-'mi-a frunza din crâng...

Spusu-'mi-a frunza din crâng,
Că toate tufele plâng;
Spusu-'mi-a frunza de fragă,
Că de când s'a dus cucul,
Îngălbinita crângul;
Și decând s'a dus mirla
'I-se scutură frunza.
El de-atuncia tot suspină,
Capul spre pământ înclină, —
Frunzele suflăte 'n vânt,
Cad reșchiate pe pământ
Și-așteaptă posomorite
Mirla eară să mai cânte, —
Și să cânte și cucul,
Să 'nverzească ear' crângul!

G. Bașca.

Poesii populare.

Din Foeni (Toronto).

Culese de Alexandru Murgu, econom.
Frunză verde de sălată,
Maică inimă stricată,
Ce nu vii la noi vr'odată

Vină maică pân' la poartă,
Să vezi 's vie o-'s moartă,
Și străinii cum mă poartă:
Tot cu cârpă de mătășă
Eu mânânc plângând la masă,
Tot cu cârpă de-arămiz,
De trei ani maică n'am ris.

Frunză verde baraboiu
Mândruță cu buze moi
Mută-'ți casa lângă noi
C'am un pēr cu pere moi
Și le am mânca amēdoi.

Frunză verde iarbă neagră
Vine maica și mă 'ntreabă,
De ce-'s eu tot tristă, slabă
Tristă slabă tot voi fi
Ce am pierdut noiu mai găsî
C'am pierdut un mare bine
Pe bădița d'angă mine,
Pân' lângă dînsul eram,
Floare albă mă numeam
Dar' de când 'l-am părăsit
Tot cu amar am trăit.

Frunză verde de lămăe,
Câte paseri sînt în vie,
Toate cântă a bogăție,
Numai neagra ciocărlie,
Aea cântă a cătănie,
Cătănirea-'ș cătăni
Numai mândra de n'ar fi
Că de când e mândruța,
Cătănia e mai grea,
De cându-'s mândrele 'n țeară,
Cătănia-'i mai amară.

Frunză verde de pe spini,
Nu mă da maică 'n străini
Că străinu-'i mare căne
Nare 'ncredere în nime,
Pelinu-'i pelin amar,
Strănul e foc și jar.

Bade bădisorul meu,
Ce vii tu tot târzior
Ori de mine nu ții dor
Ori grăul 'ți-ai sēmēnat
Și pe mine m'ai lăsar,
Mândră mândruța mea

neapărată trebuință și pe timpul de iarnă, întocmai ca și la oameni și la animale.

Pe timpul de iarnă nu e bine, ca să desfacem ușa dela despărțământul unde sînt albinele, ci, de cumva observăm, că sînt unele moarte în urdiniș, pe acelea le tragem cu un cărligel de drot, ca să nu se prea strice aerul din coșniță.

Fagurii, cari nu se trebuințază în coșnițe la iernat, trebuie mai întăiu afumați ca să nu se incuibeze moliile de iarnă în ei, apoi trebuie așezați într'un loc mai svântat, ca mereu să fie espuși curentului de aer. Cei mai negri și bătrâni, trebuie topiți și prefăcuți în ceară, de oare-ce aceea nu se mai pot întrebuița cu succes.

Stuparul, ca și economul harnic trebuie ca încă în decursul iernei să-și examineze coșnițele și cele cari nu sînt bune să le delătoreze și înlocuească cu altele nouă.

Acestea sînt câteva din recerînțele cele mai însemnate pentru iernatul stupilor; — recerînțe asupra cărora trebuie să se gîndească neîncetat stuparul practic, dacă voește ca din coșnițele lui se curgă apoi toamna cât mai multă ceară și miere.

Ioan Georgeson.

Igiena laptelui.

Numărul vitelor.

Producțiunea de lapte a unei țeri atîrnă de numărul vitelor cu lapte, de soiul lor, a taurilor, de constituțiunea și senătatea lor, de modul adăpostirii, întreținerii și hrănirii lor, de felurile de mulgere. Calitatea laptelui mai este influențată de tratarea lui îndată după mulgere, de modul de pastrare și transportarea laptelui. Cu înaintarea culturii se schimbă modul vechiu de producere de lapte, se aleg vacile, li-se dă hrană potrivită, care se preface în lapte în mod economic, se introduc instalațiuni (așezăminte) spre a se putea aduce în orașe din depărtări însemnate, etc.

Primul factor în producțiunea laptelui este vaca. Să cercetăm dar' numărul vacilor din diferitele state ale Europei, începînd cu Germania, despre care am putut culege informațiuni mai numeroase și mai instructive.

În Germania. numărul vitelor în general și al vacilor în parte nu crește în aceeași măsură, în care se mărește populațiunea, ear' de curînd W. Fleischman a probat că această împuținare a numărului vitelor n'are ca urmare scaderea producțiunii de lapte, căci ea a crescut chiar, din cauza îmbunătățirii rasei vitelor, a întreținerii lor, a creșterii, greutateii și a productivității lor. Din statistica imperiului german, prezentată la esposițiune de H. Mohr din Hamburg reiese asemenea că producțiunea de lapte a crescut, că Germania a avut, în anul 1873, 15,786,802 vite cornute în anul 1900, 18,939,602; că populațiunea a crescut în acest timp mai repede, în anul 1873 au venit la câte 100 locuitori 38.4 vite în anul 1900, 33.6 vite, dar' în anul 1883 greutatea medie a vitelor era de câte 321 chlgr., în 1900 de 352 chlgr. Numărul vacilor în etatea dela 2 ani în sus a fost în anul 1883 de 9,086,906, cu greutate medie de 380 chlgr., în anul 1900 de 10,458,631, cu greutate medie de 439 chlgr. În anul 1900 numărul vacilor face 55% din numărul total al vitelor bovine, ear' valoarea vacilor 68% din valoarea totală a acestor vite, valoarea vitelor bovine fiind de 4182₂ milioane de mărci, a vacilor este de 2860₆ milioane de mărci. Toată producțiunea de lapte a Germaniei aduce pe an 1731 milioane de mărci. În Germania, importul produselor de lapte al untului, al brânzei, cu excepțiunea laptelui condensat, întrece esportul cu valoarea de 40.6 milioane de mărci, majoritatea producțiunii se consumă în țeară, ceea-ce contribuie la prosperitatea, la bunul trai al populațiunii, consumatorii nu se compun numai de locuitori orășeni ci și de cei dela țeară.

*

În Danemarca numărul vacilor crește continuu; ea se află în capul tuturor statelor producătoare de lapte: această țeară a avut în anul 1881, 1,470,078 vite cornute din cari 898,790 vaci, în 1898, 1,743,440 vite, din cari 1,067,193 vaci. În anul 1900, au venit la câte 100 locuitori 67.7 vite cornute, din cari 41.4 vaci. Danemarca consumă singură parte din laptele produs, fabrică puține brânzături, prevede însă Marea Britanie cu unt; producțiunea de unt face pe an 47 pfunzi (aproximați 23 chlgr.) de cap de locuitor. În anul 1991, s'au esportat 170.5 milioane de pfunzi de unt; ear' inșiși Danezii mînăncă margarină, fabricată în țeară, în parte din materia brută venită din America; în anul 1901, Da-

nemarca a produs 37 milioane de pfunzi de margarină, cari s'au petrecut în țeară și s'au uai adus 6,5 milioane pfunzi.

*

Suedia preface asemenea în unt parte din laptele produs, pe care nu-l consumă în starea proaspătă oamenii. Suedia a avut, în anul 1880, 2,258,757 vite cornute, din cari 1,409,326 vaci, în anul 1899, 2,583,065 vite, din cari 1,766,915 vaci; la câte 100 locuitori vin 50.7 vite cornute, din cari 34.7 vaci; cu acest număr ocupă dar' Suedia locul al doilea din Europa. Suedia trimite asemenea unt în Marea-Britanie, dar' acest esport scade treptat și consumul de lapte, de unt și brânzături în țeară crește. Esportul de lapte și de produse de lapte face pe an, după banii noștri, 50 milioane lei, sau lei 9₈₂ de cap de locuitor.

Între statele producătoare de lapte Norvegia ocupă locul al treilea; în anul 1890, Norvegia a avut 1,006,497 vite cornute din cari 706,926 vaci, la câte 100 locuitori vin 45.1 vite cornute, din cari 31.7 vaci. Norvegia consumă mult lapte și unt și trimite unt și lapte condensat în Marea-Britanie, asemenea și în alte țeri lapte condensat. Brânzăturile fabricate în Norvegia nu sînt îndestulitoare pentru consumul interior și se mai aduc brânzături. Esportul de produse de lapte face pe an lei 4.50 de cap de locuitor.

*

Statisticile lui H. Mohr dela esposiția de lapte din Hamburg ne arată că bogata Marea-Britanie consumă produse de lapte importate din mai multe alte țeri, chiar din Irlanda; numărul vitelor engleze scade. Marea-Britanie cu Irlanda au avut, în anul 1892, 11,519,417 vite cornute, din cari 4,129,451 vaci, în anul 1902, 11,337,130 vite, dintre cari 4,066,827 vaci. La câte 100 locuitori vin astăzi 27.3 vite cornute, din cari 9.8 vaci.

Marea Britanie importă (duce) astăzi, după statistica oficială unt din Danemarca, Rusia (Siberia), Franția, Suedia Norvegia, Olanda; brânzături din Olanda, Canada, Statele-Unite; lapte condensat din Franția, Olanda Norvegia apoi Elveția și Belgia.

*

Țările-de-jos ocupă dar' asemenea un lor important între statele esportătoare de produse de lapte. După H. Mohr. Olanda poseda, în anul 1890, 1,532,800 vite cornute din cari 900,500 vaci, în anul 1899, 1,646,500

Eu pe tin' nu te-am lăsat
Grăul 'mi-'l-am sēmēnat
Dar' maica m'a blăstemat
Și tare m'a suduit,
Să mă las de-al tēu iubit.

Frunză verde de nuia
Facă cine câte-ar vrea
Pe badea nu-l voui lăsa
Căci badiț ca badiul meu
Nu 'i cât ține Dumnezeu,
Căci e 'nalt și subțirel,
Ca și tras printr'un inel.
Eu merg maică dela tine
Dară ție ce 'ți rămâne
Mătura pe săptămână
Și cărarea la fântână
Ear' cărarea dela fete,
Laz' să crească iarbă verde
Dar' atunci maică vîi crede,
De-ai și maică traiul meu
Ai ruga pe Dumnezeu,
M'ai blăstema foarte rău,
Te ai scula 'n miez de noapte,
Și 'mi-ai ruga mie moarte.

Frunză verde de trifoiu
N'aibă badea nici doi boi
Numai ochii amēndoi
Frunză verde earbă neagră
N'aibă badea nici o vacă
Numai ochii lui să-'mi placă.

Unde a fost badea aseară
Slobozi Doamne foc și pară,
Unde merge badița
Slobozi Doamne pedeapsa,
Să rămână pedepsit
Și de mândră neubit.

Din Sâmbăta inf.

Culese de **Dionisia Costea**, cojocar.
Păsărică cântă 'n iarbă
Vine maica și mă 'ntreabă
Ca iubesc fecior de treabă?
Da eu maicii că 'i-am spus
Ca el dintr'o sută nus.

Iubește mândro, iubește
Da ea seamă ce iubești
Nu cumva să te căiești,

Facă cine câte-o face
Dragostea n'o pot desface
Zică cine câte o zice
Dragostea nu pot s'o strice
Că dragostea e lucru mare
Ar sbura dar' aripi n'are.
Cin' știe cei dragostea
Ar lăsa o de-ar putea
Că dragostea und' te-a ajunge
Stai în loc și-ncepi a plînge
Of! mândro dragostea ta
Cum îmi rupe inima,
Numai mândra de n'ar fi
M'aș culca m'aș odichni
Dar' mândra-'i boală domoală
Eu mă culc și ea mă scoală.

State mici.

Afară de San-Marino și republica Andora, mai sînt în Europa trei țeri pitice, dar' ne-atîrnate. Una e Sant-Goust, nu departe de Andora, cu 130 loc. A doua e insula Tavolara, lângă Sicilia cu 60 de locuitori și a treia e republica Moresnet, la granița prusiaco-belgică.

vite cornute, din cari 954.400 vaci; în anul 1898 au venit la câte 100 locuitori 32.5 vite cornute din cari 18.8 vaci.

Belgia a avut în anul 1866, 1,242.445 vite cornute, din cari 737.732 vaci, în anul 1900, 1,657.494 vite, din cari 828.445 vaci, proporțiunea vacilor este mică, din cauza consumului crescând de carne de vacă; la câte 100 locuitori vin 24, vite cornute; din cari 12, vaci. Importul de unt și de brânzeturi întrece exportul în valoare de lei 2, de cap de locuitor.

Tot după H. Mohr s'au aflat în Franța, în anul 1885, 13 104.970 vite cornute, din cari 6,414.488 vaci, în anul 1900, 14,520.832 vite cornute, din cari 7,819.582 vaci. La câte 100 locuitori vin 37, vite cornute, din cari 20, vaci. Numărul locuitorilor rămâne staționar, dar numărul vitelor crește. Franța scoate din țară mai mult unt și lapte condensat și mai puține brânzeturi de cât aduce.

Din »Jurnalul soc. c. agr.«

Dr. I. Felix,
membrul academiei

Fabricile Ungariei.

Acum s'a publicat statistica ministeriului de comerț despre fabricile Ungariei cu sfârșitul anului 1901. După datele statistice acesteia, în Ungaria sunt peste tot 2642 fabrici. În cei din urmă trei ani dar' s'a înmulțit numărul fabricilor cu 278. Acest număr cuprinde parte fabrici noue, parte întreprinderi mici care s'au dezvoltat la starea de fabrică.

Dintre cele 2642 fabrici sunt: private 1247, tovarășii (în comandă și anonime) 744, societăți pe acții: 508, însoțiri: 21; ale statului: 91, ale altor proprietari: 31.

Din toate fabricile 2419 sunt conduse de înșiși proprietarii, iar 223 sunt date în arândă. Cele 508 fabrici a societăților pe acții, au laolaltă un capital de peste 400 milioane cor.

În toate fabricile au fost angajați 259.464 lucrători și funcționari. Dintre aceștia 57.259 sunt femei.

Plățile funcționarilor dela toate fabricile în 1900 au fost: 32 milioane coroane — fără lucrători.

Lucrătorii au câștigat săptămânal în modul următor:

Plata săptămânală	Numărul lucrătorilor care au primit plata aceasta:
sub 10 cor.	74.556
10—14 »	53.597
14—20 »	49.433
20—30 »	34.355
30—40 »	11.165
40—90 »	3.738
50—60 »	1.119
mai mult ca de 60	520
ucenici au fost	1.555
nu li-s'a știut plata	9.930

La însoțirea pentru ajutorare în cas de boală și nenorocire au fost înscrși ca membrii: 221.222 lucrători.

»Libert«.

Esposiția agricolă din Brăila.

Despre esposiția agricolă din Brăila revista »Bursa« scrie următoarele:

De o săptămână e deschisă esposiția agricolă, care a fost organizată la Brăila, de către ministerul agriculturii, cu puternicul concurs al prefecturii județului Brăila, comunei respective și al mai multor mari și însemnați proprietari agricoli.

Această esposiție, deși organizată în pripă, e obiectul admirației tuturor acelor cari o vizitează.

Sunt expuse acolo produsele unei rodnice munci desfășurate de cele mai puternice forțe de producție din țară.

Esposiția cuprinde aceste nouă secțiuni: agricultura, piscicultura, pomicultura, apicultura, sericicultura, zootehnia, dogaria, silvicultura și mașinile agricole.

Secțiunea agriculturii e coprinsă într'un mare și frumos pavilion, cel principal. Acolo au fost espuse probe de grâu, cucuruz, secară, orz, ovės, rapiță, sfeclă, lucernă, fasole și tot felul de plante leguminoase. Deasemenea sunt espuse acolo și diferite făinuri, conserve, struguri, vițe și o bogată colecție de materia, de pădurărie.

Produsele agricole au fost espuse de d-nii: C. I. Stoicescu, ministrul domeniilor, Neron Lupașcu, Palade, D. Dobrescu, Cr. Missir, principii Știrbei și C. Suțu, Al. Ciurcu, G. Negroponte, G. Iliescu, G. Borănescu, D. Hariton, Em. Lahovări, C. Dăculescu, C. Iorgulescu, I. Grădișteanu, Al. Gheorgiu, Sc. Ferechidi, G. Găitan, C. Mavrodin, P. Rosetii Bălănescu, G. Eremia, aceștia toți mari proprietari. Au mai espus produse agricole moșiile model ale statului, școalele de agricultură dela Herăstrău, Agarici, Păncești-Dragomirești, precum și 81 proprietari mai mici și aproape 300 țărani, din diferite părți ale țării.

Tot în pavilionul agriculturii au fost espuse și probe de beuturi și fructe, de cătră 80 proprietari producători.

Intr'un al doilea pavilion au fost espuse produse de sericicultură (cultura mătăsii) și apicultură (cultura albinelor) dela stat și particulari.

În dreapta pavilionului central era secțiunea pisciculturii, (cultura de pești) foarte bogată și bine aranjată de dl Dr. G. Ionescu, administratorul bălților din Brăila. În aceea secțiune erau espusi pești proaspeți, vii și preparați cu batocuri și sărături.

În dosul pavilionului central era un mic pavilion, în care erau espuse produsele de dogărie și căruțarie ale școlii de meserii dela Valea Boului, din jud. Prahova.

În partea de nord a esposiției erau patru paviloane, în cari erau așezate diferitele mașini agricole, ale caselor speciale din București. Între paviloane erau plantați numeroși pomi, de diferite varietăți, din grădinele de pomi ale statului și ale mai multor particulari.

Parte cea mai de seamă a esposiției de la Brăila a fost însă secția zootehnică. Acolo s'au espus până la 1000 vite mari și mici.

Erau cai de rasă arabă, bură, engleză, americană, română și corciturii ale acestor rase.

Vite cornute erau espuse de cătră moșiile statului și de mulți particulari, mari și mic propr.

Mai erau espuse și vite mici, adevărați porci, oi și capre

Toate vitele au atras deosebită atențiune a cunoscătorilor.

Poporația României.

— 1859—1899 —

Dl Dr. Leonida Colescu, șeful serviciului statistice generale din România a publicat resumatul asupra populației României, pe care l'a înaintat la a IX a sesiune a institutului internațional de statistică

După scurtul istoric asupra statisticei în România d. Colescu se ocupă, în studiul său, cu mișcarea populației dela 1859 până la 1899.

În acest timp de 40 ani s'a statorit o creștere a populației de 2,092.842 locuitori, sau 540 la 1000 locuitori. După desimea

poporației, România ocupă a 15 a loc față cu statele Europei. Ea are o desime de 45.3 locuitori pe km. p. Cea mai deasă poporație e în Muntenia, unde sunt 2,659 517 locuitori pe o suprafață de 52,565 km. p., cu 506 locuitori pe km. p. În a doua linie vine Moldova, în a treia Oltenia și în cea din urmă Dobrogea, unde desimea e de 172 locuitori pe km; aceasta d'n cauză că a treia parte din teritoriul acelei provincii e acoperită cu apă și trestiișuri.

Împărțită după sex, poporația se prezintă astfel: partea bărbătească predomină în proporția de 103 bărbați pentru 100 femei. Sunt 3,026.639 bărbați și 2,970 051 femei. Mărimea sexului bărbătesc se explică prin afluența nașterilor de băieți și prin imigrațiunea bărbaților, străini cari au venit după afaceri în țară, fără familii.

Din punctul de vedere etnic elementul român ne înfățișează mai mult de 92 la sută din totalul locuitorilor țării

Din cei 5,956.690 de locuitori din România, 5 489 296 sunt români, 104.108 supuși austro-ungari, între cari intră și Români veniți din Ungaria, 22.989 supuși turci, între cari intră și Români macedoneni; 20.057 Greci, 8.841 Italieni, 7964 Bulgari, 7636 Germani, 4201 Ruși, 3989 Sârbi, 1564 Francezi, și 1626 supuși altor state. Mai sunt: 5859 Evrei, supuși străini, 256 588 Evrei supuși Români și 22.072 alți străini supuși români.

Repartisând proporțional pe acești locuitori ai României, găsim că la 1000 suflete, 921 sunt cetățeni români, 31,7 supuși streini și 47,3 străini de protecție română printe acești din urmă Evreii reprezentând 43 la mie, în raport cu poporația întregi țrei.

Dacă considerăm aparte fie care împărțire teritoriul a țării, proporțiile de mai sus se schimbă foarte mult.

În Moldova găsim 869 români și 106 evrei, ceilalți străini fiind numai 25 la mie.

În Muntenia: 937 Români, 26 supuși români și 37 supuși străini; la 1000.

În Oltenia: 972 Români, 23 supuși streini și abia 5 supuși români la 1000 locuitori

În Dobrogea: 69 supuși străini, 14 supuși români și restul Români, la mie.

În vremea de 40 ani, dela 1859—1899 elementele străine s'au înmulțit, căci din 48 la mie de locuitori, câți erau atunci, azi sunt 70 la mie

După religie, sunt 915 la mie ortodoxi, 44 mozaici, 33 catolici și protestanți, iar 12 la mie aparțin altor religii.

Vorbind despre instrucțiune, basat tot pe date statistice, dl Colescu stabilește în studiul său că, între poporațiunea urbană și cea rurală este o diferență radicală în ce privește propagația instrucțiunii. În orașe, unde s'au făcut de mai mult timp școale și unde profesorii erau de ajuns, s'a putut ajunge ca la 100 copii, între 7 și 14 ani, 65 la sută se știe ceti; restul populațiunii la orașe 34,5 la sută nu știu să citească.

În sate, printe copii în vîrstă de școală, abia 33 știu să citească, iar 67, nu.

În present sunt 3656 școale primare în cele 2908 comune rurale. În afară de acele școale, mai există în țară: 19 licee complete 24 gimnazii, 7 seminare, 6 școale normale pentru institutori, 10 școale comerciale, 19 școale profesionale de fete: 10 secundare de fete, 4 școale normale de institutore, 6 școale de arte și meserii 4 școale de agricultură, 3 militare, 2 conservatoare de muzică, 2 școale arte frumoase, 2 universități, 1 școală medicină veterinară, 1 superioară de agricultură și 1 de silvicultură.

Vorbe înțelepte.

Pilde, culese și prelucrate de *Silvestru Moldovan*.

— Una la săptămână. —
— **Cele două fete.**

Mergeau odată la tîrg două fete, ducînd fiecare în cap câte o corfă de poame. Una din ele se plîngea tot într'una, că poamele sînt foarte grele și orașul e departe, pe când cealaltă era veselă, glumea și nici grijă n'avea de greutatea corfei, cu toate, că corfa ei era mai încărcată, ca a celeilalte.

Fata cea necăjită, vîzîndu-o pe asta-laltă așa de veselă, o întrebă, că ei nu-i pare grea corfa?

— Nu, zise aceasta, pentru că eu am pus de oblanic o iarbă, care ușurează foarte mult povara.

— Așa? zise cea dintăiu mirată, și cum se chiamă iarba aceasta folositoare, căci de-a dori aș vrea să 'mi câștig și eu din ea.

— Să chiamă »Răbdarea«.

Răbdarea este într'adevăr o însușire foarte folositoare; avînd omul răbdare, ori-ce lucru greu, îi va fi ușor și-l va putea duce în deplinire. Pentru aceea zice vorba lumii: »Ca răbdarea la necas, nici un leac nu este mai bun«, și eară alta: »răbdarea, trece marea«.

Știri economice, comerț, jurid, industr.

Boala de vite din jurul Bistriței — după cum scrie »Rev. Bistr.« — a încetat săptămîna trecută și așa tîrgurile de vite s'au deschis. Asemenea e în încetare boala de vite în Oștie și jur și tîrgurile vor fi deschise zilele aceste.

Timpul și semănăturile în România. După rapoartele primite din județe la ministerul domeniilor pe timp l din urmă, în urma ploilor căzute starea semănăturilor de toamnă făcute pe timpul secetei s'a îmbunătățit mult, începînd pe alocurea a răsări; acum se urmează arăturile și semănăturile împedecate de secetă; prin unele județe se mai simte nevoe de ploae.

Culesul cucuruzului e terminat; de asemenea și culesul viilor, al căror rod e mijlociu în cantitate, dar superior în calitate.

Pășunatul pe alocuri s'au mai îmbunătățit, dar' în unele județe, mai ales în județul Iași sînt slabe.

Timpul e pretutindeni rece și schimbăcios.

Ajutorarea economilor ruși. Ministrul rusesc de finance, din cauză că în Rusia de meazăli s'au grămădit foarte multe bucate, a imputernicit banca imperiului ca să dea împrumutări pe bucate, în preț de a treia parte și cu 5 $\frac{1}{2}$ %.

Așa se ajută în alte părți economii. La noi? Da și la noi, economii — unguri.

Focurile în Aug. Acum a eșit statistica focurilor din luna August. Numărul focurilor a fost 2144 și paguba se urcă la 7, 226, 127 Cor. Causele focului au fost: în 684 de casuri s'a pus focul, în 401 casuri s'a iscat din negrj, în 24 casuri au cauzat focul băieții în 54 casuri trăsnetul, în 687 casuri e necunoscută cauza.

Băi de cărbuni de peatră. Medicul din Brad, Dr. Körmendy, a descoperit în mai multe locuri cărbuni de peatră între Brad și Hălmagiu, pe țermuri Crișului-alb. Cărbunii negrii sînt de calitate bună și în curînd se va începe scoaterea lor.

Roada în Bulgaria. Roadă anulul acestuia în Bulgaria a fost următoarea:

Cucuruzul sîmînat tîrziu a suferit din cauza secetei. Cel din nord-estul Bulgariei a dat o roadă, satisficătoare. Meiul a dat o producție, în general bună. Bumbacul produs a fost bun în unele părți, ear' în altele de mijloc.

Orzul a fost secerat cam tîrziu; roadă lui e destul de satisficătoare.

Viile au dat o producție mijlocie.

Dare de seamă și mulțumită publică.

La inițiativa și zelul subscrișilor, credinciosul Ioan Herciu Suci din Ghișasa-de-sus, districtul protopopesc al Sibiiului, care de present se află în Plainville Ohio în America, a făcut următoarea colectă dela iubii creștini ce petrec acolo, în favorul bisericii noastre gr. cat., transpunînd deja la numele subscrișului preot suma de 142 cor. 75 bani, adică: una sută patruzeci și două cor. 75 bani.

Suma aceasta s'a colectat dela următorii: Ioan Herciu Suci 12 cor., Toader Oprean 12 cor., ambii din Ghișasa-de-sus, și cari pentru suma dată de dînsii doresc să se procure 1 rînd de ornate pentru ministranți; Dan Micu, Ioan Baba, Ilie Toda, Naftanail Toda, Ioan Irod, Șandor Horvath, fiecare câte 10 cor., toți din Ghișasa-de-sus; Ioan Stuchirina din Rucăr 5 cor.; Ioan Brezai 2 cor. 50 bani, Trifan Florea 2 cor., Ioan Silimon 1 cor. 20 bani, toți trei din Vecerd; Ioan Crăciun 5 cor., Nicolae Neagu 1 cor. 20 bani; Toader Frățilă 50 bani, Toader Cosma 50 bani, toți din Ghișasa de jos; Ioan Muntean, Miron Mohai, Ioan Miclea, Ioan Comșa, Ioan Bârsan, fiecare câte 1 cor. 20 bani, Ioan Rus 1 cor. 15 bani, toți din I. hiș Jorful rom; Nicolae Marian și Ioan Pustai, câte 2 cor. 50 bani, ambii din Birghiș; Iacob Dușe din Șaldorf, 1 cor. 20 bani; Ilie Suci din Retșdorf 1 cor. 20 bani; Cociș Jozef, Borsos Jozef, Magherus Mihai, fiecare câte 1 cor. 20 bani, toți din Bistrița Năsăud; Moise Muntean, Mateiu Voila, Nicolae Silea, George Silea, Teodor Naun, David Florea, George Florea, Mihai Zugrav, Dumitru Flungea, Ioan Mhaiu, George Barbat, Nicolae Barbat, Vasile Suci, Vasile Zugrav, Nicolae Stefan, fiecare câte 1 cor. 20 bani, Andreiu Drăgușiu 2 cor. 50 bani, toți din Ucea-de-sus; la oaltă 118 cor. 75 bani, lângă care sumă mai adăugînd se va procura al 3-lea clopot în turnul bisericii din Ghișasa-de sus.

Iubii creștini și dăruitori ai sf. noastre biserici și pe calea aceasta vî aducem cea mai ferbinte mulțumită, ear' în sf. liturgie din aceasta sf. biserică se va pomeni numele unui fiecărui rugînd pe Atotputernicul D-zeu să vî rîsplătească din darul de sus și totodată să vî deie ajutoriu și sănătate, ca să vî mai puteți reîntoarce în mijlocul părinților, soțiilor și pruncilor vostri.

»D-zeu să fie cu voi«.

Ghișasa-de-sus, în 19 Oct. 1903.

Valeriu Stoian,
preot gr.-cat.

Augustin Oprean,
curator-prim.

CRONICĂ.

Pentru biserică. Următorii tineri din comuna Săsăuș au trimis pentru înfrumusețerea bisericii noastre suma de 100 coroane și anume: Ispas Rusu 18 cor. Ioan Gavrea 18 cor. George Butilă 18 cor. Irimie Bânda 18 cor. Lazar Popa 18 cor. și Ioan Ionuț 10 cor. — Fapta acestor tineri e vrednică de toată lauda, și în numele comitetului parochial aduc susnumiților tineri călduroasele noastre mulțămite rugînd pe bunul Dzeu ca să-nădădușă și ni-i trimită earăși în mijlocul nostru. Sasăuș 24 Octomvrie 1903 Ioan Popovici paroch ort.

O nouă casină română. Din Hunedoara sîntem avisați că Duminecă s'a ținut acolo o adunare de inteligenți și popor, în care s'a hotărît cu mare însuflețire întemeierea unei casine române. S'a ales comitetul casinei astfel: President. Dr. George Dubleșiu, avocat, vice-president Vasile C. Osvadă, dir. »Agricolei«, cassar: Nicolae Stoichița, cassarul »Corvinenei«, secretar: Nicolae Macrea, cassarul »Agricolei«, Bibliotecar: Petru Nicoară, membru în direcțiunea »Corvinenei«. Comitetul constă din 16 membrii. Statutele vor fi înaintate în curînd spre întărire.

Conferențele preoțești. Nu preste mult se vor ținea conferențele preoțești noastre gr.-or. române. Conferențele se țin în fiecare tract, la scaunul protopopesc. Ele s'au început a se ținea înainte cu câți-va ani, la inițiativa Escelenției Sale Archiepiscopului și metropolitului Mețianu. În conferențe se desbat și hotărăesc lucruri de mare interes și folos, atât pentru preoțime, cât și preste tot pentru biserică și credincioși.

† Mommsen. Despre moartea lui Mommsen, a marelui istoric, care am vestit-o și noi în numărul trecut, se mai scriu următoarele:

Mommsen a murit în vîrstă de 86 ani și a lucrat până aproape de moarte. La știrea despre moartea lui au sosit sute de telegrame din toate părțile lumii. Intre aceste este cea a împăratului Germaniei și de la alți bărbați vestiți.

Deosebite telegrame foarte cordiale au sosit de la Roma, a cărei cetățian de onoare era marele profesor. Una din străzile Romei e numită după numele lui, strada Teodor Mommsen. Inmormântarea i-a fost stălucită; s'a făcut pe cheltuiala orașului Charlottenburg.

Ce înseamnă? Din Tara-Oltului ni-scriu următoarele: În numărul din 30 Octomvrie nr. 44 al foii oficioase învățătorești »Néptanító Lapja« pe pagina ultimă între cei-ce s'au înștiințat la Reuniunea economică regională din Bpesta: (Magyar gazdasági szövetkezeti) de a ține în iarnă prelegeri social-politice se află și Pap Iános, învățător în Șinca-veche, care coleg e și presidentul învățătorilor din vicariatul Făgăraș. Să unește cu caracterul unui învățător fruntaș-confesional, ca să se înștiințeze la mai mari prin astfel de apucături sau doară sperează vre-o renunerație? Așteptăm lămurire în cauza aceasta că dînsul sa înștiințat la ținerea prelegilor de iarnă la reuniunea amintită. Sau dînsul vede că nu e destul teren de muncă în comuna sa și oare nu poate ținea presidentul învățătorilor din vicariat prelegeri în comunele românești. E trist și regretabil acest lucru și întrebăm de nou: Ce înseamnă?

Pentru țeranii. Din Iași se vestesc următoarele: Mai mulți studenți universitari vor întemeia curînd o înșotire, care se va ocupa cu studiarea trebilor țărănești. Studenții vor apela și la ajutorul onora dintre profesorii universitari. Oare studenții noștri universitari din Bpesta și Cluj nu ar putea lua pildă dela studenții Ieșeni?

Lipsa de lucru. Din Iași vor pleca în curînd 7 meseriași la Canada (America) pentru a se statornici în localitatea Regina, unde se știe că se află o colonie română Meseriași pleacă din lipsa de lucru.

Coroane eterne. »Reuniunea sodalilor români din Sibiu», în semn de recunoștință față de binefăcătorul său, mult regretatul Zaharia Boiu, pe lângă că o depus o modestă cunună pe cosciugul repositului, din averea proprie a transpus întru eternizarea memoriei lui, 5 cor. la fondul văduvelor și orfanilor meseriașilor români, întemeiat de amintită Reuniune.

Așezarea crucilor pe turnurile catedralei. Turnurile dela biserica catedrală fiind isprăvite Joi la 11 ore s'au sfințit, de Prea Sfințitul metropolit Ioan Mețianu. În fața imponentei biserici catedrale se întrunise toți membrii consistorului, inteligenți, tinerimea seminarială, elevii școlii civile de fete și alt număr public. Intre sunetele armonioase ale cântării »Mântuește Doamne poporul tău» cântată de teologi, crucile au fost duse până în curtea catedralei de unde cu ajutorul scripștelor încetinel s'au ridicat spre vârfurile turnurilor.

Crucile de o strălucire orbitoare obduse cu aur gros fiind așezate pe virfuri măestri, cari le-au pus au închinat stând pe virful fiecărui turn câte trei păhare de vin: Pentru Maiestatea Sa Regele, pentru metropolitul Ioan Mețianu, pentru membrii Consistoriului, pentru archimandritul Dr. I. Pușcariu, arhitectul Szalay, Șușnic pentru membrii comisiei de clădire. După fiecare închinare păharele deșertate de vin au fost aruncate jos. Sfințele cruci așezate azi se ocrotească poporul român.

La Siberia. Foia »Evenimentul» din Iași scrie următoarele:

Un călător sosit din Basarabia ne aduce dureroasa știre că săptămâna trecută au fost duși în Siberia, pentru uneltiri în contra Imperiului, 14 tineri ruși, printre care și 5 studenți români, de loc din Basarabia.

Ce face beția. În seara de 15 spre 16 Octomvrie st. v. locuitorul Tănase Iancu din Ribicioara de sus (comitatul Hunedoara), fiind beat s'a dat în ceartă cu mamă sa în prezența unui vecin al lor, ear' mai târziu a fost junghiat în pânțele, de făptuitori până acum neafiați Nenorocitul, — care dacă nu era beat nu s'ar fi certat cu mamă sa și sigur că nar fi ajuns nici în conflict cu ucigașii, ori ucigașul său, — după suferințe de două zile a murit, lăsând în jale și nenorocire pe soțiasa cu trei copilași mititei.

Avansările. Intră cei avansați cu ziua de 1 Novembre st. n. în armată austro-ungară sunt și următorii români: În gradele superioare singur dl Dr. Ioan Pop, medic de stat major cl. II, avansat la cl. I. cu rang de colonel. 2. În gradele până la căpitan cl. I. următorii: căpitani cl. I. Ioan Popovici, la reg. de inf. nr. 32, și Traian Jivan de Melencze (?), la reg. de inf. nr. 43; căpitani de cl. II. locotenenții Dumitru Florean la reg. de inf. nr. 31, Daniil Aldea alias Pap de comana, la reg. de inf. nr. 83, și Iosif Bărdaș (? Bardas:h) la reg. de inf. nr. 48 (transferat de la reg. 64); locotenenți Grigoriu Boldea, la reg. de inf. nr. 51. (transferat de la reg. 47), Artur Dan de Apșa, la reg. de inf. 37, Victor Madina, la reg. de inf. nr. 67, și Cornel Popovici, la reg. de inf. nr. 70 (transferat de la reg. 92); sublocotenenți cadetii locuitori de oficeri Pompeiu Andrea la reg. 39 (transf de la 1) Simion Ladeș la reg. 61 (transferat de la reg. 73), George Munteanu la reg. 76, Ovidiu Ivașcu la reg. 61 (trans. de la reg. 75), Irimie Hamza la reg. 64, Teodor Serb la reg. 33 Traian Popa la reg. 64, (transf de la reg. 97), Moise Rîșcuția la reg. 33 (transf de la reg. 92), Valer Șandor de Vist la reg. 33, Stefan Turtureanu la reg. 83. Eugen Negrei la reg. 5 și Nicolae Mărginean la bat. 28 de vinători. — În secția administrației: locotenent sublocotenentul Aurelian Cadariu (reg. de inf. nr. 2), ear' la secție arhitecturii George Oprea, oficial cl. II. în secția corpului de armată nr. 15. În fine, căpitanul cl. II. de auditorat Dr. Adrian Nedelcu a fost transferat de la reg. de inf. nr. 51 la cel nr. 34.

Impotriva Europeanilor. Prințul chinez Tuan, care când cu resmirița din China a fost exilat pentru purtarea sa dușmănoasă față de Europeanii. Acum se zice, că Tuan a venit pe ascuns în Peking și ațîță pe Chinezii împotriva Europeanilor. Mișcarea aceasta tot crește, și poate da naștere la nouă tulburări.

Esposiția dela Paris (1900). Bilanțul definitiv încheiat al esposiției universale dela Paris dela 1900, s'a încheiat cu un venit de 6—7 milioane franci. Esposițiile de mai înainte au dat ca venite, cea dela 1867, 2 800.000 franci cea dela 1878 nici un venit 'i-ar cea dela 1889, 1.057 000 franci.

Urcarea prețurilor petrolului În zilele aceste s'a produs în Viena o nouă urcare a prețurilor petrolului (gazului) și anume cu 2—3 coroane. Unele fabrici nici nu vînd un termen mai lung, ceea ce e semnul unor nouă urcări de prețuri.

Omorit de curentul electric. În Lupeni a fost omorit de curentul electric dela baia societății de Jiul de sus, lucrătorul miner Ioan Hindol. Nenorocitul a stins din nebagare de seamă conductul electric, care 'l-a omorit îndată, ca trăsnetul. În cei din urmă doi ani s'au întemplat în Lupeni opt nenorociri de felul acesta. Ar trebui să fie mai cu băgare de seamă lucrătorii, dar' și aceia, cari au pe mână curentul electric.

Evrei în Rusia. Ciocnirile între populațiunea evree din Rusia și armată, continuă. În Varșovia a fost o ciocnire sângeroasă între 500 evrei și gendarmerie, cu prilejul recrutării. De o parte și de alta au fost 40 răniți. Mulți au primit răni de moarte S'au făcut numeroase arestări.

A apărut „Tribuna“. Iată ce cetim în »Vremea»: În București a apărut »Tribuna» organ studentesc naționalist, cu devisa: românism și ortodoxim.

Pentru Bulgarii refugiați din Macedonia în Bulgaria monarchul nostru a dăruit prin ocărnuirea Bulgariei 10 mii de franci.

Pentru școala gr.-cat. din Berchiș (l. Turda) Domnul Ignat Borza curatur-primar în Alba-Iulia-Maieri, a dăruit cărți și recuisele scolare în preț de 39 cor. 46 bani. Interesul ce-'l arată Domnul Borza, în fie care an pentru școala din comuna sa de naștere se laudă de sine.

Convocări. Despărțământul Reghinului aparținător reuniunii învățătorilor gr.-cath. din archidieceasa de Alba-Iulia și Făgăraș în înțelesul statutelor sale și conform concludului luat în adunarea precedentă, își va ținea adunarea generală de toamnă la 16 Noemvrie st. n. a. c., în comuna Iernotfaia — Radnotfája — la care adunare, sînt invitați onorații domni preoți, ca directori școlastici, spectații membri fondatori, ordinari și ajutători, precum și toți aceia cărora le zace la inimă cauza învățămîntului elementar.

Din programă amintim: Esmiterea comisiunilor: a) pentru critica prelegerei practice, b) pentru apretiere disertațiilor cetite în adunarea prezentă, c) a acelei pentru constatarea membrilor prezenți, culegerea taxelor și înscrierea de membri noi. — Ascultarea prelegerei practice: »proposiția simplă pură» din limba maghiară, cu elevii din despărțământul al III-la de învățătorul local Vasile Cioloca. — Gregoriu Bucur învățător în Fălsălău, va diserta tema: »Despre reuniunile învățătoresți, ear' Alexandru Scridon învățător în Chiheriul superior va diserta: »Stupărul și foloasele lui» Raportul cassarului și bibliotecarului. — Raportul delegaților, dela adunarea generală din Blaj, despre decurgerea aceleia. — Desbaterea »Apelului reuniunii învățătorilor români Sălăgeni» cu privire la o alianță a tuturor învățătorilor gr.-cath. români din Ungaria. — Alegerea oficialilor reuniunii pe anul 1903—1904 etc. Reghin, la 31 Octomvrie 1903. Georgiu Maior, președinte; Michail Pascu, notar.

— Membrii despărțământului Sibiu aparținător »Reuniunii învățătorilor români gr. cat. din Archidieceasa gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș», precum și toți doritorii de înaintarea și prosperarea învățămîntului poporal, prin aceasta sînt invitați a lua parte la adunarea de toamnă, ce se va ținea Sâmbătă la 21 Noemvrie st. n. a. c. (Sf. Archangeli) în școala gr. cat. din Ocna Sibiului

La ordinea de zi vor fi; Prelegere practică din Ist. naturală, de inv. Manase Ciungariu Lectiune practică din Geografie cu elevii cl. III de inv. D. Pleșca Lectiunea practică din comput cu elevii cl. I. de inv. Nic Tomuța. Pe ce căi își poate lărgi învățătorul cunoștințele sale pedagogice: disertațiune de inv. Victor Pop Discușiune asupra lecțiilor și disertație de sub pt. 3, 4 5 și 6 Incassarea tacșelor curente și restante, Statorirea timpului și locului pentru ținerea adunării viitoare, cum și statorirea temelor pedagogice, ce se vor ținea cu aceea ocașiune etc. Sibiu, Octomvrie 1903 Coman Gligor președinte. Dionisiu Dancea, notar.

Ciotta fostul primar al Fiumei, a murit în vîrstă de 79 ani. El a lucrat mult pentru ridicarea orașului Fiume și avea simpatii pentru Ungaria.

Cărți pentru popor. La librăria noastră se află spre vînzare Legea comunală, cu preț de 1 cor Legea despre alegerea deputaților dietali cu preț de 60 bani, amîndouă de Pavel Rotariu, adv.

Petrecere Junimea română din Biertan are onoare a invita la producțiunea corală împreună cu dans ce se va ținea din incidentul întrunirii reuniunii învățătorilor gr.-cat. în comuna Biertan la 8/21 Noemvrie a. c. în Hotelul la »Stea». Prețul intrării de persoană 80 bani. Invitări speciale nu se trimit Inceputul la 7 ore sara Venitul curat e destinat în folosul bibliotecii populare din loc.

Prețul bucatelor.

În Brașov. Grăul hectolitrul cu 12 cor. 50 bani până la 13.10; Săcară 8—850; Orzul 6.90 7 cor. Cucuruz 9 cor. ovės 4.80 —5.20. Fasole hectol. cu 12 cor. Mazăre 16, Linte 17. Cartofi 1.60.

Ghîcitoare.

De Vasile Hleto, cojocar.

Un om se duce la tîrg cu un vas de vin care conținea 10 ferii. Pe drum se întâlnește cu alt om, care voia să cumpere 5 ferii de vin omul acesta însă avea un vas numai de 4 ferii și unul de 3. Cum au putut să umple aceste două vase fără măsurători din vasul cel de 10 ferii?

Terminul deslegării este 28 Nov. c. st. n.

Intre abonații, cari vor deslega-o bine se vor sorti două cărți, ca premii: Cîrpițuri de drag (Doine populare, cătănești etc.) de N. Ţucu și Cinci-zeci de Colinde, adunate de elevii dela scoalele din Brașov.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

I. R. în Poș În nr. viitor îți vom răspunde la întrebări.

I. C. în Wallacetan (America) Foia îți merge, pe anul acesta e 2 cor. 50 bani. Cartea engleză o poți cumpăra dela societatea »Vulturul» din Pittsburg; noi nu mai avem. Mulțumite pentru scrisoare.

I. C. în Călnic. Cartea au primit-o; în nrul viitor răspundem, ne avînd acum loc.

La mai mulți Americani colonia de plugari români din America se cheamă: Regia, în Canada. Acolo e preot român, archim. Ungureanu.

Proprietar, editor și redactor responsabil:

Silvestru Moldovan.

Tiparul »Tipografii» Iosif Marschall.

Anton Ort

Croitor pentru uniforme militare și civile,

Sibiu, strada Morii nr. 7

se recomandă On. P. pentru confecționarea a tot felul de articoli aparținători meseriei mele pe lângă prețuri foarte solide.

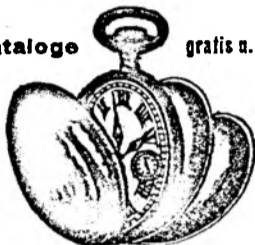
Curățirea de vestimente și reparații se esecută cu cea mai mare îngrijire. Pentru numeroase comande se roagă

143 2-3

A. Ort.

Pe 8 zile de probă.

Kataloge

gratis n. franco

Numai pentru fl. 2.75 trimit cu rambursă sau după espedarea prețului.

Un orologiu de buzunar de nikel, remon-toir de toată încrederea, marca „System-Roskopf Patent”, cu o ma-

șinărie de 36 ore și arătător de secunde, merge exact pe minută cu garanție de 3 ani. (Un elegant lanț de orologiu de goldin și articoli de reclamă se alătură gratis).

În cas de-a nu conveni banii se returnează, astfel risicul e eschis.

M. J. Holzer

depozit en gros de fabrică de oroloage și aurării. Cracovia (Austria), Dletelsg. 66.

Furnisorul oficialilor c. r. de stat. Preț-courante ilustrate de oroloage și aurării gratis și franco. 152 2-3

Agenți se caută.

Asemenea anunțuri sunt imitații.

Negustorie de măsură pentru Croitorie fină la domni.

Deposit

de confecțiune vieneză

fină de dame, cum și

pregătirea după măsură.

L. Schneider 160 2-3

Sibiu, strada Cisnădiei, 5.

Paul Henning,

strugar și sculptor

Sibiu — Nagyszeben — Hermannstadt.

Strada Rațelor nr. 10.

primește ori-ce comandă pentru lucrări de

sculptură și strugărit

precum: ornamente, capitele, împleturi, și după datele de desen propriu, cepuri de buți, tot felul de lucrări de strugărit, cum și reparații, se esecută solid și ieftin. 186 3-3

Listă de prețuri la dorință gratis.

Etablimentul de tapiserie

și de

imprimate de monograme

a firmei Ida Seraphin

a cărei posesoară este: 144 3-3

Guste și Adele Hahn

Sibiu Piața-mare nr. 15.

P. T.

Prin aceasta am onoare a face cunoscut p. t. public și miliție, că am deschis în loc, **Piața mare nr. 18.**

O întreprindere de espediție

sub firma improtocolată la tribunalul comercial

Sándor Steiner.

O experiență multilaterală și personal destoinic și expert în specialitate, cum și care pentru mobile și mărfuri (fracht), sigure la transport mă pun în poziție a corespunde tuturor cerințelor din branșa de espediție. 155 2-3

Preiau transport de mărfuri dela și la gară, mutări cu care proprii de mobile, atât loco cât și în afară, espediție de mărfuri etc.

Cerënd a avea onoarea de stim. încredere, pe care mă voiu nisui a o păstra prin garantarea de avantagii posibile în prețuri, cum și prin un serviciu punctual și real, rog de-a sprijini tinera mea întreprindere, pe care o voiu desvolta capabilă de concurență, rog a mă onora cu stim. d-voastre comande și semnez

Cu toată stima

Telefon nr. 100.

Sándor Steiner.

Deschidere de atelier.

Avem onoarea a aduce la cunoștința onoratului public român, că în 15 Octomvrie am deschis în strada Poplăcii (Quergasse) nr. 21

atelier de croitorie militară și civilă modernă,

în care efectuim după comandă tot felul de haine bărbătești, ca: sacouri, pardisiuri, jachete, haine de salon, fracuri, paltoane ș. a.; asemenea efectuim tot felul de uniforme militare, cum și reverenzi — după cel mai nou stil, și pe lângă cele mai moderate prețuri. Croiala o facem după așa numitul sistem Pocivalnik

Ca absolvenți ai institutului de croit din Viena și basați pe cunoștințele practice, câștigate în Viena, Budapesta și alte orașe, ne simțim îndreptățiți a afirma că vom pute pe deplin mulțumi onorații musterii.

Asigurând deci on. public românesc, că-l vom servi prompt și conștientios, îl rugăm totodată să ni-se adrezeze cu deplină încredere.

Sibiu, 20 Octomvrie n. 1903.

Cu deosebită stimă

Petrașcu & Părău,
croitori.

131 3-3

Susi și Hermina Connerth,

Tapeterie și imprimărie de rufe

Sibiu, Piața-mare nr. 6

Să recomandă onor. public pentru pregătirea tuturor lucrărilor manuale femeiești.

În special facem atent P. T. public asupra depositului nostru bogat a tot felul de articoli, aparținători acestei branșe.

Articlii noștri sânt esecutați de puteri escelente, solid și foarte ieftin și ne rugăm de spriginul binevoitor. 139 3-3

Lemne de foc de fag.

Subscrisul ofer lemne de foc de fag prima calitate, neplutite:

	1 metru stânjen	1/2 metru stânjen	1/4 metru stânjen
In magazin	C. 21 —	C. 10.50	C. 5.44
Dus acasă	C. 22.—	C. 11 10	C. 6.16
Tăiate și crepate și duse acasă	C. 25.80	C. 12 90	C. 6.94

Comande se primesc la:

G. Scheyhing, strada Cisnădiei nr. 20

J. Joh. Keil, Piața-mare nr. 11

Fritz Hemper, strada Pintenului nr. 12

135 4-10

Carl Albrecht, strada Oanei nr. 15

în magazin, Piața Gărei (Bahnhofplatz) 2.

Cu distincă stimă

G. Scheyhing.

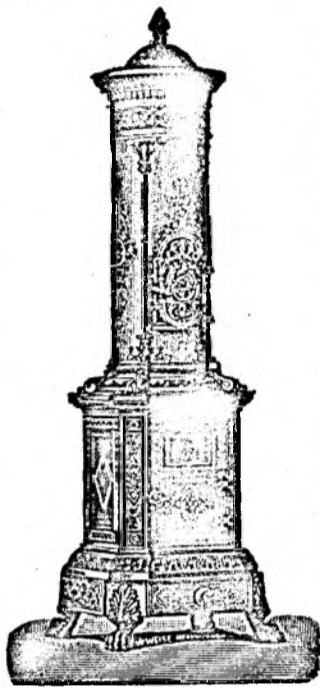
Avis.

Magasinul meu bine sortat cu mărfuri coloniale, delicatose, Licuieruri fine, Champagner, Cognac veritabil francez, Rum de Jamaica veritabil, Claiu rusesc, import direct, Candlitate fine de Heller și Cacao. Blockers (Hollandes) cel mai renumit, toate cu prețuri moderate, serviciu prompt.

G. Scheyhing.

Strada Cisnădiei nr. 20.

Foi de țesut pentru femei.

Sobe noue.

Cuptoare de fier cu aparat de regulare.

Sobe și cuptoare.

Le expediază franco din atelier sau din depositul din Sibiu la fiecare stațiune.

La cerere se trimite preț-curantului.

Deposit bogat în tase, în sirme și în placi de sobă, în instrumente de camin și în păstrător de instrumente de camin.

Cărbuni de peatră și Coaks.

50 de chilograme se aduc acasă în Sibiu.

Carol F. Jickell

162 1—

Sibiu.

Casă de modă

(Maison de Modes).

Kathi Späck (măr. August Gruber).

Toate noțiunile de sezon, pe cari le-am ales însămi în călătoria mea de cumpărare, au sosit deja și învit cu stimă la alegerea binevoitoare, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Pălării de model nu se espun în galantiar și se pot privi numai în privé.

128 5—3

Ucenic de lăcătarie.

Să primește un băiat, în atelierul de lăcătarie a dlui Dumitru Moga, lăcătar în Seliște. Băiatul să fie din părinți români și trecut de 14 ani. 149 2—3

„Șercaiana“

instituit de credit și economii, societate pe acții în Șercaia (comitatul Făgăraș)

aduce la cunoștința onoratului public, că cu luna lui Noemvrie a. c., și-a început activitatea, și:

1. Primește depuneri atât dela privați, cât și dela corporațiuni pe lângă 6%, capitalizare semestrală decursivă. 157 1—1
2. Acoardă împrumuturi pe cambii, obligațiuni, ipoteea, lombard și amanet.

Șercaia, în 5 Noemvrie 1903.

Diracțiunea.

Noroc deosebit la Török

Neîntrecut

e norocul, care favorizează colectura noastră principală. Deja am plătit onoracilor noștri cumpărători în timp mai scurt mai mult de 12 milioane coroane de câștiguri; singur în cele 5 luni din urmă

cele trei mari câștiguri, și anume.

- Marele premiu de 605.000 coroane pe Nr. 57080
- 100.000 „ pe Nr. 74366
- 90.000 „ pe Nr. 109780

și atară de aceste multe alte câștiguri mari.

Recomandăm deci a participa la loteria de clasă, cea mai bogată în șanse de câștig în lumea întreagă. — În viitoarea, a 13-a, loterie de clase

110.000 losuri 55.000

se vor trage cu câștiguri de bani și anume în total suma de

14 Millionen 459.000 Kronen

în ca. 5 Monaten verlost.

Der grösste Gewinn beträgt im glücklichsten Falle:

1.000.000 Kronen.

Speziell 1 Prämie mit 600.000, 1 Gewinn à 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000, und noch viele andere; zusammen 55.000 Gewinne und Prämie im Betrage von Kronen 14.459.000.

Prețul conform planului a losului original de clasă I. este:

Pentru 1/8 los original fl. —76 sau Cor. 1.50, pentru 1/4 los original fl. 1.50 sau Cor. 3.—
» 1/4 » » » 3.— » » 6. » 1/1 » » » 6.— » » 12.—

și se expediază cu rambursă sau expedându-se banii înainte. Planuri oficiale gratis. Comande pentru losuri originale ne rugăm, până în

19 Noemvrie c.,

a se trimite cu încredere direct la noi

A. TÖRÖK & CO.

Budapesta. Despărțământul de loterie de clasă a colecturii noastre principale.

Centrală: Theresienring 46/a.

- I. Filială: Waitznerring 4/a.
- II. „ Museumring 11/a.
- III. „ Elisabethring 54/a.

124 6—6

Bilet de comandă spre folosire. St. d. A. Török & Comp., colectori principali, Budapesta

Rog să trimiteți pentru I. cl. .... los ..... original de al loteriei de clasă reg. ung. priv. și planul oficial

Adresa exactă: (Prețul în cor. ....) (fl veți încasa cu rambursă) A se șterge ceea-ce urmează cu mandat postal. / nu e de lipsă.

Nr. 3337—1903.

161 1—2

Publicare de licitație.

In 2 Decembrie st. n înainte de amiază la 10 ore, se vor vinde prin licitație publică în cancelaria comunei Săcădate 960 de metri cubici de ciuntituri și lemne de foc, (stejar și fag) de pe o suprafață de 59 de jugere catastrale din partea pădurii numită »Părau noului« aparținător comunei Săcădate (în comitatul Sibiului).

Prețul de strigare este 3032 cor. 90 bani.
Vadiul 303 cor.

Ofertele în scris, timbrate după recerintă și provăzute cu vadiul de mai sus și sigilate sânt a se înainta până înainte de începerea licitațiunei la subscrișul. Oferte înaintate mai târziu nu se primesc.

Condițiunile mai de aproape se pot afla aici precum și în cancelaria comună din Săcădate în timpul oarelor de oficiu

Noerich, 9 Noembrie 1903.

Haner,
primpretor.

Eftin de minune și real

Garanță:
pe 8 zile de probă.

Colecție vrednică de laudat
12 obiecte exact conform ilustrației
dumai cu fl. 2.95.

1 orologiu de luzunar de nickel rem. cu umblet regulat și cu garanță pe 3 ani, 1 lanț pancerat din goldin veritabil sau nickel, 1 adans (jonjon), 3 inele pentru degete cu pietri colorate, 2 ace de cravată, 2 inele pentru urechi, 1 broș, toate obiectele în esecutiă cea mai frumoasă din aur double american și o cutie pentru orologiu.

Mai departe oferim:

Nr. 3024 1 orologiu goldin de serviciu fl. 2.90.

Nr. 3074, 1 orologiu deșteptător cu umblet bun fl. 1.30.

Nr. 3006, 1 lanț pancerat din argint veritabil fl. 1.20

1 broș din argint veritabil aurit sau oxidat, un joujou sau ac de cravată cu ehipul papei în photo-email fl. 1.74.

Espediția după primirea banilor sau cu rambursă. E permisă schimbarea sau banii se retrimite.

Kappellner & Holzer

Furnisor al oficialilor de stat c. și r.

Cracovia, strada Dietel 68/X (Austria).

Preț-curanturi ilustrate gratis și franco, 158 1-5

Agenti se caută.

Noutăți în lucru de mână,

cum și material aparținător acestuia, în esecutiă foarte frumoasă și bună se află la

M. & E. Göllner.

Tapiserie și imprimate de monograme,
strada Cîsnădiei nr. 2.

(„Impăratul Romanilor“) 154 2—3

Casă de vîndut.

In Amiaș este de vîndut din mână liberă casa nr. 133, constătătoare din 3 odăi, pivniță, curte mare etc. In casă se află o boltiță, care se vinde împreună cu casa. Curtea e potrivită pentru o moară de vapor. A se informa la fața locului (nr. 133) sau la redacția foii noastre. 151 2—2

Inștiințare.

Subscrișul îmi iau voia cu deosebită stimă a face cunoscut P. T. public că începînd cu 15 Nov. c. în

Localul restaurațiunei mele

Sibiu, Piața mare nr. 9.

voiu vinde vestita bere

„Bürgerbrau“,

din berăria germană cetățenească din Budweis, fondată în anul 1793. (Furnisor de curte al Maj. Sale regelui de Württemberg).

De servire și mîncări gustoase, pe lângă un serviciu solid, se poartă grije deosebită.

Rugându-mă de o cercetare număroasă, semnez

Cu deosebită stimă

Martin Hartmann.

159 1—3

Negutătorie cu vechiu renume, esistând de 53 ani.

Hugo Lüdecke

giuvaergiu

Sibiu, Piața-mare.

Cel mai mare deposit de giuvaere, obiecte de podcabă, obiecte de aur și argint de tot soiul.

Deposit de fabrică de utersilli bisericăști, pentru bisericile gr-orient și gr-cat. 156 1—10

Deschidere de hotel.

Subscrișul am onoare a aduce la cunoștința P. T. public, că **Duminea, în 15 Noembrie st. n. a. c.** deschid în Seliște, Piața mare, un hotel sub numirea de

Hotel Central

cu odăi elegante, cu restaurant în care se pot căpăta cele mai bune mîncări și cele mai gustoase beuturi. Prețurile cât se poate de moderate.

Rugând onor. public pentru binevoitorul sprigin, semnez

Cu toată stima

Ilie Popa, proprietar de hotel.

160 1—3

Institut de credit funciar din Sibiu.

Strada Pintenului nr. 2.

Imprumuturi hipotecare pe anuități.

Scrisuri funciare,
scutite de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cautiune și vadiu și ca cautiun de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent
contra intabulări și altă garanță.

Esecutarea

de fiecare afaceri de bancă și de zarafie prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:

cumpărarea și vînzarea de efecte publice
monete străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,

incasarea de cambii, checuri și asemnări,

predarea de asemnări și bilete de credit
pentru străinătate,

ingrijirea de coale de cupoane.

luarea efectelor în deposit spre păstrare,

inchiriarea de resorturi de casse de fer

(safe deposits), sigure contra incendiului și a spargerii, etc. 140 1—26

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.